



Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





ILLUSTRERAD TIDNING

# IDUN

FÖR • KVINNAN • OCH • HEMMET

GRUNDLAGD AV  
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:  
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **26**

DEN 30 JUNI 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR  
EBBA THEORIN



*Svensk-Amerikanskt nummer*

*Svenska ministerns i  
Washington maka  
fru Elsa Wallenberg,  
född Lilliehöök.*

## Som är en hälsning till våra svensk-amerikaner.

DET HÄR NUMRET ÄR I NÅGON mån avsett att ägna en tanke och en hälsning åt den stora skara landsmän som sommaren och Göteborgsutställningen lockat till besök i det gamla hemlandet.

Det är stor skada att ankomsten till Stockholm inte skett just i midsommar när huvudstaden invigt sitt stadshus med en högtidlighet och ett strålande lynne som vi i vår generation knappast kunna erinra oss motstycke till. Och vi skulle velat föra vännerna från U. S. A. omkring i våra parker där de sirade majstängerna stodo med fladdrande vimplar och doftande björklöv och där än barnen togo en lustig ringdans än ungdomen trådde dansen till messingsmusikens valstoner. Vi skulle ha sagt: se, även här förstår man att roa sig utan kostbar lyx och med den naturliga enkelhet som ger gott betyg åt en befolkning vilken inte fått sin smak förskämd genom starkare retelsemedel ifråga om nöjen. Här krävdes inga dukade bord med varor dem en tvivelsutan stor skämtare engång döpt till »förfriskningar», inga utstyrelstyckens raffinerade påhitt. Det var sommar, man var ung, man dansade — vad behövdes mera?

Men Sverige tål att ses även annorstans än på dansbanorna. Vid en bankett som svensk-japanska sällskapet gav härom dagen på det underbart vackra och förresten alldeles för litet kända Foresta steg en av Japans söner upp och vittnade att svenska folket var den noblaste nation han mött i främmande land. Mannen som yttrade det har lärt känna Sverige ganska väl ty han har varit sändebud här i flera år och på hans lysande begåvning kan ingen tvivla som hör att mr. Hioko kanske snart nog hemkallas för att på statsministerposten leda sitt lands öden. Att orden också voro allvarligt menade, inte bara framsprungna som ett festtals lätt skummande och lika hastigt förflyktande champagnepärlor, det kunde man inte missta sig på när man hörde röstens klang som förrådade att orden setat i hjärtat innan de nått läpparna. Den noblaste nationen — den lagern är ju desto stoltare att bära som vi göra det ej med för-

hävelse och skrytsamhet men med försynt tacksamhet och klarsynt insikt att berömmet i all sin storartade älskvärdhet alls inte är välförtjänt. Men å andra sidan vittnar denna en långväga främlings uppskattning av oss att Sverige inte är en nation att skämmas för, att man inte där borta på nationernas brokiga Broadway behöver förläget smussla bort erkännandet av att vara svensk.

Jag hörde vid nyssnämnda bankett en svensk också han en man vars ord man lyssnar till med stor uppmärksamhet Dan Broström uttala sig mycket förtröstansfullt om den svenska nationens ekonomiska kraft just nu. Bland nationer på dekis eller med rätt magra plånböcker står moder Svea som en ganska välbergad matrona. Det där veta vi inte riktigt själva och ännu mindre svensk-amerikanerna som ha en hel del att lära här liksom vi inte så litet av dem.

I en klubb här blev det för en tid sedan uppståndelse när klagomål framkommo över att klubbmedlemmar i brist på medspelare vid biljarden inbjödo klubbens vaktmästare som andra eller tredje man. Speciellt äldre klubbmedlemmar funno det oerhört att på det viset ge sig i slang med tjänstfolket. Varemot de yngre genmälde att arrangemanget möjligen vittnade om brist på god smak eftersom man på en sällskaplig klubb bör underlåta allt som kan väcka förargelse hos andra klubbmedlemmar men att vad själva saken beträffar det var lika litet uppörande att vaxla några bollstötar med sin vaktmästare som att parera hans utfall på politikens gröna duk ifall ödet vid nästa val placerade honom på riksdagsbanken vilket väl skulle kunna hända. Jag tror inte de andra läto övertyga sig. Jag har svårt att föreställa mig den bättre herrmiddag där värden säger till den tjänande brodern vid bordet: Larsson sätt från sig champagnen och gå och spela bridge med generalkonsuln och bankdirektörn. Jag inbillar mig förresten att sådant inte förekommer så ofta i Amerika heller. Och att våra klasskrankor inte alltid äro skyhöga hörde jag exempel på från en brunnsort där tre herrar sam-

manträffade och fördrevo de regniga eftermiddagarna med en trevlig vira. Den ene var grosshandlare, den andre revisor den tredje rätt och slätt herr Pettersson. Vilket näringsfång han hade voro de andra inte nyfikna på, här var man rätt och slätt brunnsgäst, förresten befanns Pettersson vara en hyggelig karl och han spelade vira som en kniv. Så gick sommaren och en kväll på hösten kommo grosshandlarn och revisorn in på en av våra större restauranger. Där stod broder Pettersson i tamburen och tog emot kläderna. Mötet blev inte alls otrevligt därför att både grosshandlarn och revisorn voro ett par förståndiga karlar. Och nästa sommar sutto de tre återigen och drogo sin vira efter väl inmundigat hälsovatten ur brunnskällan. Man kunde helt enkelt inte undvara Pettersson därför att han var sån överdängare i vira. Och klädde han bror grosshandlarn och bror revisorn för svårt fingro de väl trösta sig med att de kunde ta igen'et på rockpengarna.

Denna sanningsenliga historia visar att den sociala högfärden inte alltid är så stor som man kanske skriker om något för mycket. Men nog behöver det dammas ut här och där i vråna. Och i konsten att med frejdigt mod hugga i och vid behov hjälpa sig själv äro vi underlägsna amerikanerna vare sig det gäller något så enkelt som att bära ett paket eller borsta sina egna skor som att lösa större och knepigare uppgifter här i livet. Vi ha att lära av dem också ifråga om målmedvetet sparande och vill någon av de ärade vännerna från Minnesota eller Kansas tala om hur en arbetare skall få sina inkomster så stora och utgifter så små att det räcker till både egen villa och egen bil så kommer han säkert inte att tala för tomma väggar.

Välkomna nu brothers and sisters från U. S. A.! Jag hoppas den tid aldrig skall komma när den hälsningen för att bli förstådd inte längre kan sägas på det språk som knyter starka och kära band tvärs över Atlant och milsvidder.

CELESTIN.

## S V E N S K - A M E R I K A N S K A T O N E R

### SVENSKA SÅNGEN.

Du starka sång, du milda sång,  
som bräcker ok, som krossar tvång  
och skänker tröst åt smärtan!  
Du våra skalders tungomål,  
med klang av silver och av stål,  
som tjusar våra hjärtan!  
Bland sånger du är Herkules,  
som storverk gjorde sedan dess  
han ormar ströp i vaggan.  
Där nordbon är finns du till hands:  
i rymden blå, till sjös, till lands.  
Inunder stjärneflaggan  
som under blågult korsbanér  
du mod och tröst och hopp oss ger.

### I FRÄMMANDE LAND.

Var än jag är på jorden  
och var jag färdas må  
till fädrens bygd i Norden  
vill tanken alltid gå.  
De fjäten äro tunga,

*Även på Amerikas främmande jord har den svenska sången spirat och burit blomster, många gånger okända för oss men med omissskänneligt svenskt kynne och poetisk fägring. Den svensk-amerikanska litteraturen har en del verkligt goda poeter och i främsta ledet står Jakob Bonggren på vars skaldskap här lämnas några prov.*

som tas på fjärran strand.  
Jag här ej så kan sjunga  
som i mitt fosterland.

En okänd skara strömmar  
vart här jag mig beger;  
men uti vakna drömmar  
jag vänner återser.  
Mitt eget språk de tala,  
min känsla de förstå;

men hjärtat fullt hugsvala  
de mäkta ej ändå.

Jag är en främling vorden  
uppå en fjärran strand;  
jag längtar hem till Norden,  
till mina fäders land.  
Min längtan intet stillar  
förrn jag har än en gång  
hört vakans vemodsdrillar  
och lärkans glada sång.

### HUNDRA ÅR.

Till 100-årsminnet av Georg Washingtons död.

Må sekel gry, må sekel fly  
i evighetens famn!  
Lys du igenom stormig sky  
och led oss fram till hamn!  
Du, Washington, oss leder än,  
och vi förbliva frie män.  
Ditt folk än sår, ditt folk än slår,  
Nu som för hundra år.

# BLAND TURISTER I VILLA CARLOTTA

RESEBREV FÖR IDUN AV PRINS WILHELM.

JAG HADE BEKANTA I Tremezzo, som livligt sjöngo platsens lov. Snart sutto vi efter middagen i hotellets stora hall och försökte överrösta ett jazzband, som spelade operor och foxtrotter med ungefär samma eftertryck.

— Vänta tills i morgon när solen skiner, skall ni få se på annat och bli omvänd i en handvändning. Då är det verkligen ett paradiset. I Schweiz voro bergen så ovänliga. Men här blir man likom mer bekant med dem och finner dem snart riktigt sympatiska.

Jag lovade att spara mitt slutomdöme till dagen därpå och gick till sängs under två filter och ett bolster för att slippa frysa. Ty att almanackan visade slutet av maj, brydde temperaturen sig inte om.

Följande morgon hade vinden rivit hål på regnmolnen och solen sken stundtals fram. Rustad med de allvarligaste föresatser att titta strängt objektivt på lustgården gick jag ut.

Men det var lögn. Intrycket av gränd eller grop var omöjligt att skaka av sig. Allting såg ju betydligt gladare ut.

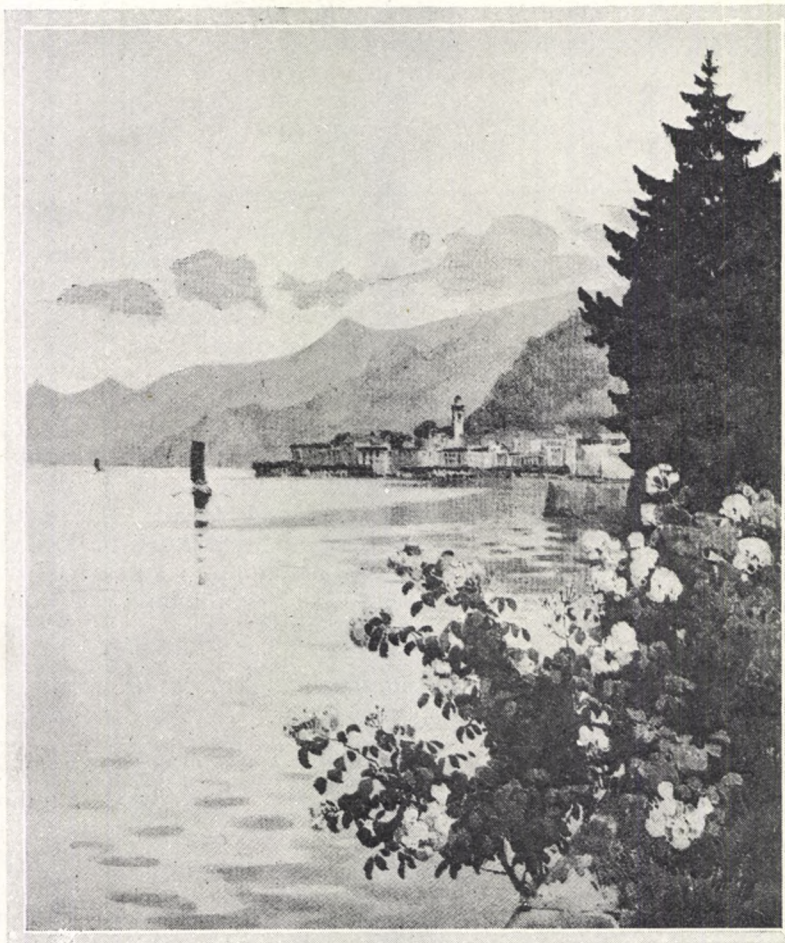
Luften var högre, färgerna renare — ja, vissa detaljer i landskapet gjorde ett nästan vänligt intryck. Men de verkade snarvackert oljetrycksaktiga, utan konstnärlig skärpa och relief. Och sådant har aldrig varit min starka sida. Bergen tycktes oupphörligt vilja trampa en på tårna och högst uppe bland skyarna lyste snön som stora vita lakan. Då började jag frysa och gick att bilda mig i den världsberömda villa Carlotta.

Viljelöst drev jag med turistströmmen genom byggnad och trädgård.

— Här, ladies and gentlemen, rabblade den munvige guiden upp sin utanläxa, står Canovas mästerverk och däruppe sitter Alexanderreliefen utförd till Napoleons ära av en av världens förnämsta skulptörer, dansken Thorvaldsen.

En vemodig jämförelse med vår egen Sergel där hemma visade, att om denne blott haft hälften så mycket reklam som sin kollega i Danmark, skulle han för länge sedan ansetts som en konstnär av internationella mått, uppskattad långt utanför sitt avlägsna hemlands gränser. Vilket visar, att reklamen också har något att säga i estetikens. Men här rynka naturligtvis konstdoktorerna på näsan...

— Raska på, sade guiden och ledde fårhjorden på bete ut i parken, vi ha bråttom om vi ska hinna med alla märkvärdiga trädslag. Här är tuja från Japan, cypresser från Libanon, orchidéer från Sydamerika, ormbunkar från Australien, bambu från Indien och bananer från Afrika. Palmer från



Utsikt över Bellagio vid Comosjön.

Författarens i föregående nummer påbörjade satiriska skildring av turistlivet kring de italienska sjöarna fortsättes och avslutas här med detta roande "kättarbrev".

Ceylon, palmer från Java, palmer från Nya Guinea, palmer från hela världen.

Ja, nog var det en blandning så det förslog och mannen jonglerade med geografiska begrepp som om de varit tennisbollar. Att han då och då blandade ihop världsdelarne fäste ingen sig vid. Trädgården var emellertid både vacker och välskött men hade krånglats ihop till den grad, att naturen förlorat varje spår av sin ursprungliga karaktär. Särskilt när de många azaléerna blommar, bör där i alla fall vara en sannskyldig färgorgie. Varför villan blivit så »världsberömd» har jag dock svårt att förstå. Stundom erhålla de mest oväntade saker detta epitet, som oftast blir mest besvärligt och krävande för dem själva. Hur många ha ej dignat och krossats under bördan!

Det var meningen att ro över till Bellagio på eftermiddagen, men de käckas sjömännen med Continental, Grand och Imperial i mössan sågo allt annat än hågade ut att ge sig i delo med Comos vita gäss, som fått liv under plötsliga kastbyar. Snart smattrade regnet med förnyad styrka mot

alla välanlagda trädgårdsterasser och oss återstod intet annat än att mellan skurarna springa till Cadenabbia och dricka te. Sådant ingår nämligen i ett välordnat dagsprogram vid denna paradisiska sjö. Sedan denna del av ritualen vederbörligen undanstökats tog jag Gud i hågen och en regnkappa över axlarna och begav mig ut att titta på omgivningarna, närmast med tanke på att få vila ögat på ett stycke orörd natur och möjligen se något av folket.

Resultatet var nedslående. Det ena villakomplexet sög sig fast vid det andra så man knappt kunde se sjön emellan, och på en sträcka av sammanlagt något över en halv mil mötte jag 18 utspökade turister och en bondpojke. Då återvände jag till hotellet och skrev upprörda vykort hem med varning för Bae-decker och utstofferade missromaner.

På kvällen hängde fullmånen silvervit över alpspetsarna medan tunna molnslöjor drogo förbi dess ansikte. Tremezzo-entusiasterna stod vid min sida på balkongen i fjärde våningen och lät sina ögon irra »ins blau».

— Nu, sade hon hänryckt, måste ni väl i alla fall medge att månen är vacker där den lyser över sjön. Man tycker ju nästan att älvarna dansa i glimret.

— Ja, svarade jag saktmodigt, himlakroppen har alltid min sympati när den är full. Men jag föredrar att inte sitta i en grop och se på den.

Det blev intet vidare samtal den kvällen. Morgonen därpå smög jag mig över till Luganosjön, som verkade ännu mer hopträngd än sin östliga granne, tog första tåget norröver och hade snart borrarat mig igenom Alperna vid St. Gotthard.

Det där första instängt grändaktiga intrycket från Lacus Larius med sina beklämmande berg hängde ännu i. Skulle inte tiden mildra det, smälta om det och till slut ändå fästa någon slags gloria kring Comos paradis? Jag väntade både en och två veckor. Det satt kvar.

Då begick jag detta kättarbrev, som helt visst många komma att ruska på huvudet åt.

*Prins Wilhelm*



H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL



# VAD TYCKER NI OM U. S. A.?

Fröken Alma Hedin, som från sitt besök i U. S. A. hämtat inspiration till sin bok »Arbetsglädjen», fastslår ånyo som det starkaste minnet: Den ungdomsfriska arbetsglädjen.

**Amerikanarne äro enformigare än europeerna, säger Per Hallström.**

Det som starkast verkade på mig var intrycket av ett slags själlöshet i den för övrigt mycket drivna amerikanska kulturen, en allmän tomhet hos människorna där, som gjorde dem enformigare än i Europa.

*Per Hallström.*

## Arbetsglädjen.

Direktör Fred. G. Kanold, en av direktörerna i den stora chokladfirman Bröderna Kanold A.-B., vars varor så livligt efterfrågas inne på Jubileumsutställningen, skriver kort och gott:

»Ombedd att svara på frågan vilket som är det starkaste minnet jag har från Amerika, får jag meddela, att det är den stora arbetsintensitet och arbetsglädje, som finnes i såväl industrien som hemmen.

*Fred. G. Kanold.*

## De oerhörda naturrikedomarna.

Bankdirektör R. Andréen i Skandinaviska Kredit A.-A. minnes framför allt Amerikas storartade naturrikedomar:

Många och mäktiga äro intrycken som möta främlingen redan vid hans landstigning i U. S. A. och än mera imponerad känner man sig, då man på olika vägar i söder eller norr färdas fram över den stora kontinenten från ocean till ocean.

Vad som hos mig kvarstår som det förnämsta bland alla de oförgätliga minnena från mitt lärarika och angenäma besök i Förenta Staterna är det djupa intrycket av den oerhörda mångfald naturrikedomar, som finnes hopad inom Unionens gränser. Med rationell skötsel komma förvisso dessa rikedomar att för en lång tid framåt befästa och ytterligare utvidga den dominerande plats, som U. S. A. tack vare sin företagsamma och livskraftiga befolkning redan intager bland världens nationer.

*R. Andréen.*

## »En atenare i Rom».

Förste stadsingenjören i Göteborg, Albert Lilienberg, en av utställningens ledande män och i fackkretsar känd långt utanför vårt lands gränser uttalar sig i frågan på följande sätt:

*Vad är ert starkaste minne av Amerika? Frågan har av Idun ställts till ett antal bekanta personer och i deras från enskilda synpunkter givna svar erhåller man en god bild av detta de obegränsade möjligheternas land sådant det ter sig för svenska ögon.*

Mitt starkaste minne från Amerika! Det är nu 17 år se'n jag var där, och minnena för detaljer börja blekna. Nu är kanske starkast det intryck jag fick av amerikanernas stora vördnad för den europeiska kulturen, såväl antiken, som den nutida. Ofta kände jag mig i Amerika, som atheneren måtte känt sig i Rom. — Men denna vördnad var också parad med en vitt utbredd stolthet över deras egna kulturella institutioner. Jag fick därför en stark förhoppning att den materiellt så mäktiga kontinenten på arvet från oss småningom skall kristallisera ut en egenartad och djup kultur.

*Albert Lilienberg.*

## Från skånska församlingen Betania till Brooklyn-bron.

Kyrkoherden i S:t Petri församling i Malmö Albert Lysander, som bland andra studiefärder också företagit en till Amerika, skriver:

Mina intressen äro många, av mycket skiftande slag och Amerika har något att bjuda dem alla.

Svenska Immanuelsförsamlingen i Chicago, där fattiga imigranter kämpat sig fram i tro och kärlek under gruvliga hemsökelse. — Den skånska församlingen Betania på Sioux-indianernas reservation i Syd-Dakota. — Ett besök på Frans Xavier College i New York, jesuituni-

versitetet, Curb-Brokers i Broad street utanför Stock Exchange, gatans valutabörs. — En kvällsstund under den värsta trafiken mitt på Brooklyn-bron.

Vilket av dessa minnen, som är det starkaste, kan jag icke nu säga, men jag skulle gärna vilja återuppsöka dem alla ännu en gång.

*Albert Lysander.*

## Låt mig få se Niagara än en gång!

skriver författaren Henning Berger:

Det som första gången — jag har varit två gånger i Amerika — imponerade mig mest av allt var inseglingen om natten till Newyork. Det var för sent att gå i docka och vi ankrade på redan. På den väldiga Cunardångaren hängde vi halva natten och betraktade, halvt rysande för framtiden (jag talar om II klass passagerare) den stora Frihetsstatyn, Brooklynbrons mäktiga båge, skyskraporna, de hundra färjorna uppåt Hudson — alla de tusen ljusen och jätteelefanten, som var ett hotell (nu sen länge brunnit ned) på Coney Island. Andra gången blev det trafiken, den oerhörda brådskan och myllret — herre Gud vad var Stockholms gator att jämföra med för trettiofem år sedan? Men sen kom resan till Chicago och då blev det Niagarafallet som grandios drog mig till sig. Aldrig kan jag glömma bullret från fallen mildts därifrån, markens skälvande eller utsikten från bergplatån över till Canada. Jag ville kasta mig ned i dessa fradgande kaskader — ja, jag ville endast och allenast för Niagara se helvetet en gång till!

*Henning Berger.*

## Negresserna i persikostaden.

Målände och tydligen starkt känt delgiver författarinnan Hilma Angered Strandberg sina intryck:

Mina sex år i Amerika levde jag icke som professionell iakttagare. Jag kastades genast in i denna de främmandes kamp för tillvaron, som visserligen medför vederhäftigare iakttagelser och innerligare erfarenhet av vad som sker i det, som sker — men som tillika gör minnena därutifrån mer personliga.

Som vore det igår kan jag känna grändernas sommarhetta, ett enda febertöcken i 45 gr. Celcius, då det nya plötsligt ter sig skrämmande, ovärkligt, onaturligt, och ångesten natt och dag famlar utan fäste som i drömmen.

Eller jag går i »Persikostaden» och skådar ned i trädgårdarna, där gulaschnegrer i vita västar och mo-



*Svensk-amerikanare på besök å Göteborgsutställningen.*



**FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM**

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM  
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

**HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM**



# VITNESMÅL AV SVENSKAR SOM VARIT DÄR

noklar sprätta bland prunkande blommor och uppskurna vattenmelon, och ebenholz-färgade damer i himmelsblått siden svänga på höfterna, under vågade åthävor med ut- och invända ögonglober, så vitorna blänka — medan ålderstigna apmänniskor falla i paroxysmer av känslfullhet. Allt vildare blir nöjet, allt mer rusande brusar musiken, lidelsen får över sig något av grymhet.

Och jag känner åter det måttlösa, främmande som varslade hot, som annalkande fasa.

Eller Chicago arbetslöshetens vinter 1894. I grå ottemorgonen skockas hungriga runt avskrädestunnorna i hopp om en bit någotsånär ofördärvat bröd, en oskalad banan, ett ben med kött, som duger att tvättas rent. Jag hör till dem, som ha bara ett steg till den där trumman — det blev aldrig uttaget, men jag har haft sensationen.

Grundtonen i mina personliga minnen är ofäst en obestämd fruktan.

Men främst lever mitt intryck av amerikanska livets själva rytm. Nerven, pulsen, atmosfären. Detta flyende något, som diktaren i människorna griper säkrast. En blott fotografisk uppfattning av Nya Världen visar falskt. Bokstaven måste förklaras av andan. Så menar jag.

*Hilma Angered Strandberg.*

## Godhetens adelsfolk i U. S. A.

Lektor Jenny Richter Velander skildrar en typ amerikaner vilka förtjäna att bli mera kända här:

Det är lättare att skriva några sidor än ett par rader om mitt starkaste minne av Amerika, lättare att komma med ett dussin superlativer än en. Men när jag nu tar den bild, som livligast strålar i minnets blickpunkt, så är det därför att den är primus inter pares.

Jag skulle vilja beskriva den som godhetens adel. Det finns patricier och andligt frälse och börd- och penningadel, rovriddare och nyrika, men i U. S. A. möter man ofta och i alla slags kretsar individer och hela familjer, som jag måste kalla godhetens adelsfolk. Icke vad de flesta i Voltaires världsdelen mena med godhet: beskedlighet, sjäperi och enfald, inbjudande till missbruk och gyskel, lättjefull och lam slöhet, som icke törs eller ids reagera, utan intelligent, kraftig, blodfull godhet, högre, värdig godhet, klarögd, leende och handlingsspänstig, en godhet, som fattar sig själv som det naturligt mänskliga och därför ser och möter det gudomliga i det mänskliga. När jag gick ut och in i Amerikas

femtiofyra kyrkosamfund och var jag kom fann fler eller färre medlemmar av denna det tusenåriga riket anteciperande adel, då kom det en smula gyllene skimmer i de i Europa så hopplöst svarta bokstäver, som bilda orden en helig, allmänlig kyrka.

## TVÅ VETENSKAPENS STORMÄN.



*Howard Kelly.*



*William J. Mayo.*

## Mera arbete för svenskheten i Amerika behöves.

Gustav Fonandern känner Amerika och svensk-amerikanerna mer än många svenskar eftersom han gjort upprepade konsertturnéer i det stora landet i väster från kust till kust. Hans syn på möjligheten att bevara den svenska nationaliteten i U. S. A. är ganska pessimistisk såsom synes av nedanstående:

Jag konstaterar med ledsnad, att den riks-svenska rörelsen arbetar — om icke som ett slag i luften — så dock med föga framgångsrikt resultat, och om icke något göres i rätt riktning, torde den om någon mansålder själv dö. Det är en minskning av 20 tusen svenskfödda i U. S. A. Dödssiffran är större än invandringen, d. v. s. ifråga om riks-svenskfödda.

Jag vill därmed icke säga att ej organisationer och enskilda på olika platser arbeta för svenskhetens bevarande — och med gott resultat — men arbetet är på sina håll för litet senterat. Vid en resa över U. S. A. finner man både mycket livaktiga svenska platser men sorgligt att säga även platser där svenskar synes generade över sin nationalitet. Svensk-amerikanska nyhetsbyrån i Newyork är det bästa och längst tagna steget i rätt riktning till samarbete och spridande av vetskap om Sverige som ett kulturland. Dess arbete är mera fruktbarande än vad man vill tro.

*Gustav Fonandern.*

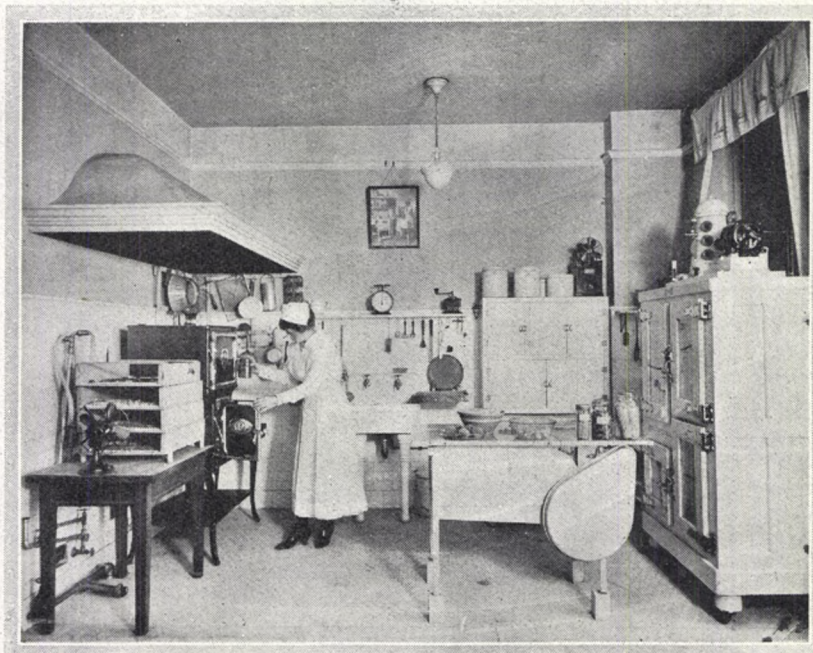
## Skyskraporna äro för få.

Helmer Masolle ser med sitt konstnärsgöga skyskraporna och gläds åt deras skönhet:

Vilket som gjorde starkaste intrycket på mig i Nordamerika var, om man skall sammanfatta det i ett ord: Måttet. Måttet på vad amerikanen tar sig för. Allting blir stort tilltaget, gjort i stor skala. Detta »the biggest in the world» har utan tvivel något i sig, och har icke, som kanske många tro, tillkommit genom amerikanens strävan därefter, utan tror jag helt enkelt blivit så, så att säga av naturen. Landet är stort och skapar stora mått.

Om man t. ex. har turen att löpa i hamn i Newyork en morgon med alla dess skyskrapor belysta av tidig morgonsol, tror jag det skall vara en egendomligt funtad människa, som då ej får ett bestående intryck för livet av att ha kommit till ett land med stora dimensioner. Apropos skyskrapor, så kan jag inte hjälpa, att jag tycker att de ta sig utomordentligt imponerande ut även i andra belysningar och på närmare håll. De ge utan tvivel ett starkt intryck av monumentalitet och vederhäftighet, synd bara att de ännu äro litet för få. Jag kan inte tänka mig en bättre byggnadstyp där. De äro typiskt amerikanska.

Dessa stora mått möter man sedan vart man far i Nordamerika, auto- och andra fabriker, farmer, nationalparker, vägar, etc. allt med stora mått och med möjligheter till ännu större.



Ett amerikanskt kök står väl för de flesta husmödrar som idealbild för "hemmets laboratorium", och när moderna kök inredas, hämtar man även här gärna inspiration från andra sidan Atlanten så vitt som detta är förenligt med de nationella kraven. Här ovan är avbildat ett mönsterkök i U. S. A., som verkligen ser aptilligt ut. Lägga märke till frysmaskinen ovanpå isskåpet och den elektriska fläkten, som torkar frukten och grönsakerna på allorna invid spisen. Inuti köksbordet är en mycket viktig köksapparat, diskmaskinen, gömd.



**CAP**  
KATTUNGOR

tillverkade av vår utsökta  
Palmersychochlad i  
smakfulla askar à 1 Kr.

# ETT SVENSKT-AMERIKANSKT HEM

AMERIKANSK KOMFORT och svensk trevnad mötas i det hem, Idun i dag har nöjet visa sina läsare och som är beläget i Austin, en timmes resa från Chicago. Husets fru, Mrs Signe Palmblad, gift med chefredaktören för en känd amerikansk teknisk tidskrift, mr Palmblad, och nu på besök i Stockholm, är en duktig svenska, som under de tjugo åren i Amerika tillägnat sig åtskilligt av amerikanskans karaktäristiska egenskaper: företagsamheten och aktningen för allt slags arbete. Liksom de flesta husmödrar av den amerikanska medelklassen sköter hon sitt hem ensam, utan tjänare. Hon finner Sverige härligt men förfärligt dyrt och anser, att man lever bättre och får mer valuta för sina pengar i det nya hemlandet. Fru Palmblad är emellertid inte bara den moderna husmo-



Mr och Mrs Palmblad, Austin, Chicago, i sin matsal, där väggar och tak äro dekorerade av husmoderns-konstnärinnans egen hand. Mrs Palmblad, nu på besök i hemlandet, är en syster till regeringsrådet L. A. W. Rydin.

dern, som tack vare de utmärkta tekniska hjälpmedlen hinner laga mat, tvätta och stryka på en och samma dag, och kan konsten att sy 9 klänningar och 1 cape för 104 dollars och 6 cents, hon är också konstnärinna. Början var helt anspråkslös: hon målade på vaxduk med motiv från gamla dalmålningar färgrika »coffee cloths», som väckte uppmärksamhet i hennes omgivning och inbragte henne beställningar. Som bevis på hennes mångsidighet kan nämnas att hon förra sommaren höll en utställning av handmålade hattar och samtidigt deltog med några oljemålningar, mest landskap, i Art Students Leagues utställning. Nu är Mrs Palmblad som vital fentioåring, efter cirka tre års studier på väg till Paris för att där fullkomna sig i penselföringens sköna konst.

All denna storhet i planen ger en känsla av flykt, rymd, en känsla som annars starkast bryter fram i ödemarken och på höga fjäll. H. MasOlle.

## En vacker glimt ur det moderna Amerikas själ.

Den framstående vetenskapsmannen professor Gösta Forssell ger en mycket värdefull inblick i Amerikas för oss ganska okända vetenskapliga värld:

Många imponerande minnen samla sig omkring min resa till Nordamerikas Förenta Stater år 1920. Bröderna Mayos klinik i Rochester Minn., kräftsjukhuset »Memorial Hospital» i Newyork, dr. John Harvey Kellogs »Sanitarium» i Battle Creek och Henry Fords automobilfabrik i Detroit äro outplånligt fästade i mitt minne såsom storslagna och originella uttryck för amerikansk kultur.

Främst bland de ledande personer jag mötte i Amerika står för mitt minne William J. Mayo, jämte brodern Charles grundare och ledare av den i sitt slag anastående Mayo-kliniken. William Mayo är icke blott en utomordentligt skicklig kirurg; han är den borne ledaren, en genialisk organisator och en vidhjärtad och storstilad medmänniska.

Principerna för organisationen vid Mayo-kliniken är att sammanföra de skilda medicinska specialiteterna till det mest intima samarbete för patientens bästa. Detta mål vinnes genom ett synnerligen väl organiserat och disciplinerat arbete av en skara utvalda specialister, försedda med en väldig stab av assistenter — över 200 då jag besökte kli-



En sommarstämning från Saugatuck, oljemålning av Signe Palmblad.

niken — och utrustade med de mest fulländade hjälpmedel.

Mayo-kliniken är känd för sina höga läkarehonorar, men det är karaktäristiskt för andan hos institutionen, att en stor del av inkomsterna gå till fonder för medicinsk forskning. Året före mitt besök hade från dessa fonder utdelats en summa motsvarande tio millioner svenska

kronor för understöd av »postgraduate» läkareutbildning.

Med ett glänsande resultat har också W. J. Mayo arbetat för att utveckla den medicinska undersökningen i Amerika. Då man ser hans allvarliga och kloka gråa ögon, har man också intrycket att ha fått en vacker glimt ur det moderna Amerikas viljestarka och verksamma själ.

Det mest amerikanska minne jag har från Amerika är Doctor Howard A. Kelly i Baltimore. Efter en lång och framgångsrik bana såsom kirurg och medicinsk författare har han på gamla dagar — han är nu omkring 70 år — upprättat en stor och fulländad radiologisk klinik för behandling av kräftsjuka, där han sysselsätter en hel stab av vetenskapsmän och förfogar över 5 gram radium. Samtidigt härmed har han i sitt hus inrättat ett vetenskapligt laboratorium, där på hans bekostnad och under hans medverkan en zoolog hade utarbetat ett praktverk över Virginiens ormar och en botanist var sysselsatt i full fart med att studera svensken Elias Fries' svamparbeten, samtidigt som han lade sin hand vid en monografi över Florence Nightingale — allt under det han med glödande intresse omfattade sina sjuka. Denne man gör sedan många år tillbaka varje söndag en predikotur i bil till olika trakter av Virginien; 5 à 6 predikningar under söndagens lopp. Han har därvid i sitt sällskap en präst, som förrättar en kort bön. Själv talar Kelly över praktiska, sociala eller etiska frågor. På så sätt har han under årens lopp söndag efter söndag skänkt sin levnadsvisdom till stora åhörarskaror i alla delar av Virginien.

Det är entusiasmen, arbetsamheten och

**Äkta Spets- & Sidendépôt**

Tel. 77486 STUREGATAN 611 NORR 19700  
Filial i Göteborg Jubileumsutställn., Handelskatan 11.



Nu är rätta tiden att bestämma sig för de

**Sommararbeten**  
man önskar utföra. Vi kunna framvisa en hel del nyheter i Spetsar lämpade till olika ändamål, linnen, vävnader, modeller. Handtryck och uppritningar utföras.

# EN ÄDEL KVINNAS LIVSÖDE

TJECKOSLOVAKISKE PRESIDENTEN Tomas Garrigue Masaryks hustru, fru Charlie Garrigue Masaryk föddes inom en stor syskonkrets 1850 i Brooklyn U. S. A., där hennes fader Rudolf Garrigue var direktör för försäkringsbolaget Germania. Familjen härstammar från en hugenottätt i södra Frankrike, som utvandrade till Danmark och sedermera till Amerika. En gren av ätten lever än i dag i Köpenhamn, där dess representanter inneha ansedda ställningar.

På 1870-talet kom fröken Garrigue till Leipzig för att bedriva musikstudier vid konservatoriet, och där lärde hon känna den unge nyblivne filosofie doktorn vid Leipzigs universitet, Tomas Masaryk. Med sina rika kunskaper i den engelska litteraturen blev hon honom till stor hjälp vid hans studier av dess stormän och år 1877 beslöt de förlova sig. Därefter skildes de åt, fröken Garrigue för att återvända till sitt hemland och Masaryk för att förbereda sig på en docentur i Wien och där fortsätta sitt påbörjade arbete om självmordssproblemet. 1878 ägde deras giftermål rum, och Masaryk antog namnet Garrigue Masaryk för att därmed bevisa sin hustrus fulla likställighet med honom. Hans ekonomiska ställning var vid den tiden dålig och någon hemgift hade fru Masaryk icke medfört i boet. Deras första år i Wien, där de bodde i 1 rum och kök, blevo därför mycket bekymmersamma och arbetsfyllda, särskilt när barnen kommo till världen.

År 1882 flyttade de över till Prag, och där stod hon stödjande vid hans sida i de första starka idébrytningstiderna. Hon var av större betydelse för hans idériktningar som inspirerande och uppmuntrande kraft, än vad som hittills varit känt och i hans kamp mot nationell chauvinism och nationella fördomar på 1890-talet, som togo sig starkast uttryck i den mycket uppmärksammade Hilsnerprocessen, där Masaryk med all makt bekämpade den rådande vantron om judiska ritualmord.

fosterlandskärleken hos de ledande kulturpersonerna i U. S. A. som på mig gjort det starkaste intrycket under min amerikaresa.

Gösta Forssell.

## Varför Sverige kan tävla med Amerika.

Direktör Erik Nylander i Sveriges Allmänna Exportförning sammanfattar sina intryck i följande briljanta exposé, som förtjänar att läsas av såväl svenskar som svensk-amerikaner.

Vad som först frapperade mig under den resa jag gjorde 1919, var naturligtvis de stora dimensionerna på allt, och särskilt då på mitt speciella område, handeln och industrien. Varje främling, som får tillfälle att närmare studera dessa ting, måste ju imponeras av den oerhörda produktionsförmågan, arbetsinten-



Fru Charlie Garrigue Masaryk.

*Tidningarna ha berättat att tjeckoslovakiska presidentens maka nyligen avlidit. Nationen delar med maken sorgen över hennes bortgång, ty såsom nedanstående levnadsteckning visar var hon en sällsynt nobel och uppoffrande personlighet, som trofast delat sin mans försakelsefyllda liv, innan han lyckades nå målet för sina strävanden: sitt folks oavhängighet.*

Fru Masaryk lärde sig snart tjeckiska och tog del i allt, som rörde kulturellt och offentligt liv i Böhmen. På 1890-talet översatte och utgav hon John Stuart Mills »The subjection of women». Sin stora musikaliska begåvning ägnade hon bland annat åt ett värdefullt arbete om Smetana. Konsekvent demokrat hela livet igenom sympatiserade hon alltid med arbetarna. I sitt hem samlade hon omkring sig akademiker och den studerande ungdomen till diskussion av aktuella filosofiska, litterära och etiska frågor. Mycket energisk, fylld av

sitet och den till ytterlighet drivna mekaniseringen. För Sveriges vidkommande måste man säga, att vårt land i allmän-

renaste moraliska kraft och beslutsamhet återverkade hon på Masaryks klara åskådninglinjer. I kritiska tider och i många personliga strider betydde den miljö, denna kloka och förstående kvinna hade skapat omkring honom i deras hem, en fast grundval, som blev för honom den auktoritativa måttstocken i hans uppträdande och i hans omdömes- och beslutfattande.

Särskilt övade fru Masaryk inflytande på makens ställning till kvinnofrågan och hans uppskattande av kvinnan som mannens jämlike. Hans åskådning i detta avseende bär prägeln av deras eget ideella ömsesidiga förhållande, grundat på aktning, kärlek och gemensamt arbete. Få kvinnor ha väl funnits så harmoniskt utvecklade som fru Masaryk. Hennes etiska stränghet gentemot sig själv och andra som hon fått i arv från den gamla puritanska ätten, uppvägdes av renaste livsglädje och ett ljus glättigt temperament liksom hennes energi och starka viljekraft förenades med ovanlig finkänslighet och varmt förstående.

Tar man detta i betraktande och därtill dessa bägge människors starka beroende, ja, rent av outhärlighet för varandra, förstår man kanhända, vilket lidande det innebar för henne att under fyra år av världskriget leva skild från sin äldriga make, som under farofyllt kringflackande över hela Europa, Sibirien och Amerika offrade sina krafter på en krävande propagandaverksamhet för sitt folks befrielse, dömd till döden in contumaciam och berövad sin hopsparade förmögenhet och sina ägodelar. Detta, under det att dottern, doktor Alice Masaryk, hölls fängslad i Wien, sonen Herbert insjuknade och dog av tyfus i Schweiz utan att hon, ständigt under polisbevakning, unnats tillstånd att besöka honom och hennes andre son Jon tjänstgjorde vid fronten som österrikisk officer, gjorde, att fru Masaryk efter den svåra hjärtsjukdom, hon under revolutionsåret 1918 ådrog sig, aldrig kunde återvinna krafterna.

het givetvis ej kan nå upp till dessa dimensioner. Vad återigen kvalitet beträffar, kunna vi framgångsrikt uppta konkurrensen inte bara i vårt land utan på exportfältet världen runt och även i vissa fall i själva Amerika. Grunden härtill är våra utmärkta råmaterial, våra skickliga ingenjörer och uppfinnare och vår skickliga, intelligenta arbetarstam. Hur högt våra ingenjörer och arbetare uppskattas i U. S. A., förstår man först, då man kommer ditut. Det är en sak, som fyllde mig i egenskap av svensk med stolthet och glädje, även om man som patriot är gladast, när dessa utmärkta krafter kunna få tillfälle verka i det egna hemlandet. I samband härmed är det också glädjande konstatera, att svenskarna, — enligt vad omdömesgilla personer ute i Amerika sagt mig — mer och mer

(Forts. sid. 618.)



*Ett sommarbröllop i den gammaldags ståtliga stilen hölls för en tid sedan på Bjälbo gård. Bruden, statsrådet Petterssons äldsta dotter gifte sig då med godsägaren Jonas Drettner, Marås, och bilden återger brudparet i de unga, tjäcka brudtärnornas krets.*

**5:—** Ett gediget och billigt praktverk  
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.  
Rekv. direkt fr. Iduns Exp. Sthlm. Fraktfritt Kr.

**5:—** TILL EDRA INLÄGGNINGAR  
**Vinägrons Ättiksprit**



# "FARMOR VILL DET". AV GUSTAF ULLMAN

LILLE JON IVARSSON I VALLGÅRD hade mycket tidigt mistat både far och mor; det var en på många sätt sorglig historia. Ty vad fadern beträffade kunde förlusten knappt kallas stor, — och det var det allra mest sorgliga. Han hade som det stundom händer med arvtagare, aldrig vant sig att göra minsta nytta för sig, tvärtom, i sus och dus hade Ivar i Vallgård levat från det han gick fram för prästen. — När han några och tjugu år gammal gifte sig med flickan i granngården, hade man ju hoppats, — särskilt hans mor, gamla mor Gustava, — att ungdomen skulle, så klen hon var, hjälpa ungbonden till stadga och bättring. Men nej, hon var väl för klen, — en vacker dag reste Ivar till Amerika, från mor och Vallgård och hustru, som just gick i väntande dagar. Så föddes då lille Jon, den unge arvtagaren, och hann nätt och jämt bli årgammal, innan budet om faderns död i främmande land nådde det gamla bondehemmet. Stackars ungdomen överlevde inte länge sin bortflugne och trölose make, — hon var lungsjuk och bräcklig, precis som den mest ömtåliga herrskapsmamsell. — Sålunda kom det sig, att pilten Jon växte upp ensam på sina faders gård under farmors vård och tillsyn. Man kunde ha skäl att finna detta mer än tillräckligt för behovet, — gamla mor Gustava hade välgrundat namn om sig att vara en av socknens för att inte säga häradets säkraste och skarpaste gummor. Fast — med sonen hade hon ju haft otur! — Själv rätt tidigt vorden änka, hade hon fått lära sig att på egen hand, med en rättares bistånd, hålla gården vid makt och styra dess folk. Och nog hade man mera respekt för henne, den lilla, böjda, bentorrt magra bondänkan, än för själve den morske, domderande rättaren. Även han var för resten så lagom morsk inför husmoran. Ty väl slapp han förstås pröva hennes örfilarappa nävar och slängfärdiga kryckkäpp, — men hennes tungas besvärjelsekonster undgick inte ens han, och de voro av gammaldags, bitande sort. — Lille Jon var den enda mänskliga varelse, som gick trygg för mormors såväl handgripliga som muntliga välfägnad.

— »Gumman är galen i den pojken», — förklarade folk, som kände dem och sett dem tillsammans. Och det underliga var, att lille Jon egentligen aldrig heller gav någon påtaglig anledning till strängare ingripande. Han var påfallande lik far sin, åtminstone i sitt väsen. — Stillsam och fåordig, men ändå varken trumpen eller folkskygg, traskade han liksom i kloka funderingar sin egen ostraffliga stråt, lydlig och tjänstvillig därhemma, ett mönster i skolan, aldrig i vägen, alltid på sin plats. — Dock, för gårdsbruket hade han tydligen intet sinne av naturen, — visst bjöd han till med de lättare sysslor, man på lediga stunder anvisade honom. Men, — och

det insåg den vakna farmodern snart och utan egentlig besvikelse — någon riktig bonde kunde det knappast bli av Jon. — Endast när det gällde köpenskap, — vid marknadsresorna eller eljest — tycktes pojken liksom kvickna till. Då spelade en kall, pigg munterhet i hans ljusgrå ögon och de tunna, röda herrskapsläpparna knepos ihop till ett småslugt, förbindligt leende, som knappast var ett barns. — Men då, som alltid, behöll han detta stillsamma, försynta sätt, som gjorde, att hans målmedvetna vilja aldrig föreföll utmanande. — — Farmor greps alltid av en slags andakt vid att se och höra på Jon. Hon njöt obeskrivligt av att iakttaga det halvt förvånade, halvt roade intryck, han gjorde på andra, i synnerhet främlingar. — Vad gårdsfolket hade för mening om hennes Jon, fick hon givetvis aldrig höra; det lät eljest — bakom hennes rygg — ungefär i den här stilen:

— »Inte är det något märkvärdigt med pojken, fast käringen är galen i honom!» —

Nå. På så sätt och vis delade lille Jon själv denna vanvördiga uppfattning. Och i det han tillsvidare skenbart undergivet avvaktade farmors planer och beslut med hans person och framtid, förberedde han — i smyg och med gott samvete — sina egna. — När Jon med glans läst sig fram för prästen, fann gumman tiden inne att inviga honom i sina önskemål: — »ville inte lille Jon, som hade sådant gott läshuvud och stora anlag för det goda, — ville inte Jon bli präst?» — — Jon medgav, att detta kunde vara värt att tänka på. Han undrade bara, om det inte bleve väl dyrbart. Och så påminde han varsamt, om vilka nödvändiga utgifter, som gårdsdriften inom närmaste framtid skulle komma att kräva. Därvid utvecklade han en kalkyleringsförmåga, som i och för sig imponerade på farmor nästan mera än de i skrämselflytt drygt tilltagna sifferresultaten. Farmor bad honom då klä sig fin och gå till prästen för att höra sig för och be om

råd. Lille Jon lydde. Men inne i köpingen — ett uppblomstrande industrisamhälle, — passade Jon på att först göra ett litet besök hos den driftige och hyggliga disponenten, vars söner varit hans läskamrater, och där framlade han sin enkla önskan att komma i handelslära. Han undrade, om han inte kunde få börja som kontorsbiträde, eller i värsta fall magasinsbud, — till dess han tjänat tillräckligt för att börja riktiga handelsskolestudier. Disponenten blev både rörd och road: — han hade själv arbetat sig upp och var själv född som en fattig, fast mycket klipsk bondpojke. Lille Jon var ju för resten inte fattig. Så mycket vackrare, att han självmant önskade börja så smått med grovarbetet! — Så lovade disponenten tala med farmor. Men då tycktes lille Jon bli en smula betänksam, och nudrade, om inte disponenten ville vänta, tills prostens sänt bud? Jo, bevars, småskratade disponenten, — »skall det vara prästerlig välsignelse först, — så gärna för mig!» — — Och Jon fortsatte pliktskyldigast sin vandring till prostens, vilken han bad tala vid disponenten för Jon och hans sak. Och pojken slöt sitt vördnadsfulla anförande med de enkla orden:

— »farmor vill det.» —

Det låg nästan alltför djup undergivenhet i tonen. Prosten ansåg sig böra uppmuntra försynte ynglingen och sade, klappande hans spåda skuldra: — »det är klokt och rätt av farmor, att hon vill låta dig tidigt göra skäl för dig i livet. Goda gåvor har du fått, det gäller att bruka dem!» —

— »Just precis akkurat!» — tänkte lille Jon. Och så lovade prostens att tala vid disponenten och sedan vid farmor. —

\*

Naturligtvis fick lille Jon sin vilja fram, — nästan utan att farmor ens märkte eller förstod, hur det gått till, och hur hon blivit dragen vid näsan. Hon föll till föga inför Jons auktoriteter och mäktiga gynnare. Och hon behövde inte ångra det. Hennes sonson och arvtagare blev visserligen inte just den, hon tänkt sig. Men hans ständiga säkra framgångar tydde så avgjort på Forsynens nådiga bifall, att gumman Gustava snart nog inbillade sig, att det var hennes innersta vilja, lille Jon hör-sammatt. — Lille Jon blev en stor man i sin bygd, och omsider en lagom betydande man i den köpstad, där han slog sig ner och grundade den aktade firman Jon Ivarsson och Comp. — Vid det laget hade farmor hunnit bli så pass ur-gammal att inte varken rättare eller dräng längre hade tillbörlig respekt för henne. Då beslöt Jon till hennes orimliga sorg och till rätt stor saknad även för sig själv, att sälja gården. Ännu var dock Vallgården hennes. Och hon höll sig kvar med näbbar och klor. Så blev det ingen annan råd än att Jon fick vandra åstad till gamla prostens igen. Lika vördnadsfull som i gosse-

(Forts. sid. 621.)



Guldbröllop har i dagarna firats vid Rosendal på Djurgården av friherre August Stjernstedt och hans maka f. Gyllenstierna. Guldbröllopsparet ses här tillsammans med sina forna marskalkar och tärnor: fr. v. greve Hugo Hamilton, friherrinnan v. Friesendorff, friherrinnan Hochschild, överstelöjtnant Th. Stjernstedt och riksmarskalken O. Printzsköld.

När Ni kommer till

**Göteborgsutställningen**

bör Ni ej uraktlåta ett besök i

Vår utställning av: Möbler, Mattor, Flossamattor, Gardiner m. m.

Vår god notera vår adr: Konstfliten, Gamla Högskolan, (mitt emot John Ericsson-statyn)

**KAPPA**

**BLIR ELEGANT  
KEMISKT TVÄTTAD  
ELLER FÄRGAD HOS**

**ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB + GÖTEBORG**



# VARFÖR JAG ÄR KATOLIK?

ETT VITNESMÅL AV KONSTNÄREN LENNART NYBLOM.

## VARFÖR JAG ÄR KATOLIK?

En intim fråga, som fordrar ett diskret svar, så belyst, att även en icke-katolik kan förstå —!

Alltså —!

Varje reflekterande individ ser sig förr eller senare tvungen att skaffa sig ett system att leva efter.

Jag skriver med flit reflekterande, ty många äro de, som ha ett enda omöjligt system, detta att skjuta ifrån sig alla svårigheter, eller att kringgå dem.

Jag beklagar varje sådan individ, då han en gång på sitt yttersta kämpar med döden!

Ty den svårigheten kan varken kringgås eller undanskjutas.

Varför jag är katolik?

Emedan den katolska kyrkan ger svar på flera frågor än någon annan kyrka.

Hon svarar ej på alla frågor, ty då skulle katolicismen som sådan var ett dött system.

Men den ger ideligen svar på nya frågor och utvecklar sig på så sätt ständigt.

Dock — grundorsaken varför jag är katolik är den, att jag insåg att det måste finnas något som hette rätt och något orätt — icke enligt min subjektiva mening — utan rent objektivt. — Alltså en objektiv sanning — men därmed följer med nödvändighet en oantastbar auktoritet.

Så fort denna tanke blev levande för mig, följde allt annat med lätthet.

Bibeln!

Rättesnöret enligt Lutheranerna? Bibeln förklarar icke sig själv.

Exempelvis instiftelseorden till Nattvarlden (altarets heliga sakrament) har omtolkats över 200 gånger.

Varför — emedan olika individer ha tyckt sig se olika meningar i dessa ord.

Detta enda bevis borde vara nog för att visa att Bibeln ej förklarar sig själv.

Alltså måste någon förklara den! Kommer någon i dispyt om tolkningen måste det finnas en, som ger det rätta utslaget!

Det är här vi katoliker med entusiasm böja oss för Christi ståthållares dom — Hans Helighet, påvens uttalande.

Utan vår och kyrkans tro, att Hans Helig-



Lennart Nyblom.

Riksdagsman Fabian Månsson har vid ett föredrag i Matteuskyrkan i Norrköping gått till anfall mot den katolska kyrkan. De svenska anhängarna av den katolska läran äro icke många i vårt land och antalet av mera kända personligheter, som anslutit sig därtill lätt räknade. Konstnären Lennart Nyblom hör till dessa och han har på Iduns uppmaning avgivit vidstående synnerligen intressväckande framställning rörande sin tro. Efter att i förbigående ha värdesatt hr Fabian Månssons angrepp såsom varande både "dilettantiskt och okunnigt i sak", skriver hr Nyblom:

het i detta fall, — men endast i detta, då han talar ex cathedra — är ofelbar, skulle det ej existera en kyrka, utan allt springa sönder i individuella motsättningar.

Hans Helighet går till bikt och bekänner sina synder lika visst, som att jag själv måste göra det, och gör det.

Auktoritetstanken stod konkret för mig, då jag med lugn och eftertanke läste: Du är Petrus och på dig vill jag bygga min kyrka — —!

Då jag av en ung dam för åtskilliga år

sedan tillfrågades om jag var så säker på mig, att jag utan tvekan kunde uppfostra mina barn till katoliker, svarade jag — ja! — Och så har även skett.

Om någon frågar mig vilka yttre förmåner jag ernått genom att bli katolik, svarar jag: Inga, om ej det att bli ansedd för en däre (av sådana som intet veta om katolicismen — de bildade äro skonsamma men — överlägsna) det att bli förhånad och utskrattad, kan anses för någon vinst.

Det vanliga inpasset då någon av mina bekanta för höra att jag är katolik ljuder så här: Ja, naturligtvis ni, som är konstnär, har låtit berusa er av rökelsen, ceremonierna, musiken, ljusen vid altaret och allt det andra!

Misstag!

Mitt sanningsenliga svar är: Det är den Romersk-Katolska Kyrkans dogmer som har övertygat mig.

Ju längre jag lever — jag har nu varit katolik i 27 år — desto mera beundransvärd finner jag kyrkan vara.

Min visshet att här är sanningen, fanns från första stunden, jag accepterade kyrkans dogmatiska byggnad, och denna visshet växer sig starkare för varje år.

Min omvändelse har varit mitt livs största händelse!

Hur jag steg för steg kom fram till själva omvändelsen är mig för heligt att delge i en tidning, vilken den nu än må vara.

Icke var det kyrkans ritus som överrumplade mitt konstnärssinne!

Visst imponeras man av all den skönhet både till form, färg och ton, som kyrkan bjuder, men jag skall ärligt tillstå att mer än högmässans prakt och glans tilltalar mig den tidiga, stilla morgonmässan under en av veckans vardagar.

Bevista en dylik stilla mässa och den besökande skall milt, men obevekligt av tystnaden föras fram mot Gudomen.

Varför jag är katolik? Emedan utan den jag är ingenting! Emedan kyrkan bringat ordning i mitt tänkande — i mitt liv — i mitt förhållande till Gud!

Uppsala den 13 juni.

Sanct Antonius dag 1923.

## Abborrar och smultron, svensk sommarmat långt före gamle Kung Göstas dagar.



Fru Ida Högstedt.

överallt abborrgrund locka till vilsamt sommarmete? — Eller nämn ett annat land där vid dikeskanter och enrisbackar, i skogsbyrn och svedjeland det doftar och rodnar

DET MÅ UNDRAS om det finnes något enda land i världen, där det kan bjudas på så verkligt högsommarpräglade maträtter som just i Sverige. Eller finnes det för att nu taga endast ett par exempel, något annat land, som är så rikt både på långa kuster med många vikar, och inåt så fyllt av sjöar och vattendrag, där

av mångtusende smultrons röda ljuvlighet så som just här i Sverige, detta långa, härliga högsommarland.

De svenskar äro lätt räknade som ej mången gång i sina älskvärda pojkar låtit ömma hemmavarande anförvanter dväljas i väntan och oro, för att sent omsider komma hem barfota och med uppkavlade byxor, våta och hungriga, men stolt bärande metspöt över axeln och i handen svingande en knippa pinnstora abborrar. Och dessa små abborrar skulle laga s; de skulle fjällas, rensas och stekas. Ty vem kunde motstå den vädjande blicken från en ivrig liten matanskaffande parvel?

Och vilken svenska, gammal eller ung kvinna, har ej som liten barbent tös sprungit bland rös och buskar för att plocka smultron? Kanske fick hon endast ett par långa

grässtrån fullträdda med bär till far och mor; men det kunde också hända att den lilla spånkorgen blev bräddfull. Och då blev det kalas i lekstugan med mjölk, socker och knäckebröd till smultronen.

Abborretande gosar och smultronplockande flickor ha vuxit och blivit stora, generation efter generation. — Men abborrar och smultron höra fortfarande till ursvensk sommarmarkost. Och med vetskap om detta har Iduns redaktör



Dir. Agnar Meurling.

(Forts. sid. 618.)



# EKSTRÖMS VANILINSOCKER



DET VAR EN GANG EN gosse som hette Hans. Han vandrade ut i vida världen för att söka lyckan. Genom de mörka skogarna vandrade han och över de höga bergen och överallt var han drog fram tyckte han fåglarna sjöngo till honom: »Gosse lill, var flitig och god så finner du nog din lycka». Men då han kom till någon gård och bad om arbete, smälldes dörren igen mitt för näsan på honom. »Vi kunna ej ha barn att arbeta åt oss.» Och då måste han naturligtvis vandra vidare. Då han hade vandrat mycket långt från sin hemtrakt, kom han en dag till ett mycket stort och vackert marmorslott. Som ingen skiltvakt stod vid grinden gick Hans upp på slottstrappan, ja ända in i det vackra slottet. Här bor visst ingen, tänkte Hans, då han varken såg ceremonimästare eller betjänter. Med tysta steg smög han sig igenom de många tomma salarna. Plötsligt stod han i ett rum som var ännu praktfullare och mera dyrbart än något av dem han förr sett. Då hörde han från bortersta hörnet av salen en röst. »Stig på min gosse.»

Han gick genom rummet dit varifrån han hade hört rösten — på en den allra vackraste guldtron satt en liten vit persisk katt.

Inte har jag då hört förr att en katt kan tala, men då ingen annan syns till här, måste det väl vara den ändå, tänkte Hans och gick fram till tronen och bugade sig. »Det är sällan någon människa besöker mig här på slottet», sade katten »och nu vill jag att du skall tala om för mig i vad ärende du kommit.»

Det gjorde Hans. »Stackars gosse», sade katten vänligt. »Då var det bra du kom hit, jag önskar mig just en tjänare. Men jag städjer aldrig någon för kortare tid än sju år. Du skall polera de guldfat varpå min mat serveras men du skall också laga maten. Du skall steka kött och du skall koka fisk och baka puddingar och tårter, ty jag äter inte råttor och möss som vanliga kattor.» Men inte kunde Hans laga mat och ännu mindre baka, så han blev en smula lång i synen och tänkte just svara att han tänkte gå igen. Men katten som läste gossens tankar bad honom stanna. »Det lär du dig snart — var bara flitig och god.»

Dessa ord, de voro ju desamma som fåglarna sjungit för honom, gävo honom modet åter.

»Nu skall jag visa dig köket, kom», sade katten och hoppade ner ifrån guldtronen och förde Hans till bortersta ändan av slottet där köket låg. Det var ett stort, ljusst rum, där alla kökskärl voro av silver, men alla de fat och tallrikar som katten skulle äta på voro av renaste guld. Hans satte ett vitt förkläde och en mössa på sig och tog itu med sitt nya arbete.

Det var märkvärdigt så fort han lärde det.

Han behövde endast önska att han kunde laga en rätt — strax visste han på vad sätt det skulle ske. Och silversakerna och guldfaten behövde han inte arbeta länge med förrän de blevo så blanka, att han kunde spegla sig i dem. De sju år han skulle tjäna den vita katten gingo ganska

fort. Bra hade han det, men ibland längtade han mycket hem, ty han kände sig ensam i det stora slottet där han aldrig hörde någon människas steg mer än sina egna.

Under det sista året av sin tjänst var han nästan varje afton inne hos katten och talade med den. Då hade han aldrig tråkigt, ty katten berättade de allra trevligaste historier för honom. Mer och mer började Hans hålla av den vackra katten och blev riktigt bedrövad då han tänkte på att han snart måste sluta sin tjänst. En afton



Den tävling, Mamma och barn, som Idun utlyste i n:r 24, har tydligen väckt stort intresse både hos riktiga mammor och dockmammor, ty på redaktionsbordet ligger redan en hög lustiga fotografier från skilda delar av Sverige. Den energiska dockmamman, som här förevigats skrubbande sin docka, heter Lillemor och är stockholmska till börden. Tävlingen hålles öppen till 15 juli, och den som skickar in den bästa bildvariationen av temat "flicka och docka" får i belöning — en docka. Alltså kameran fram!

frågade katten om han hade uppgjort några planer för det kommande året.

»Jag vill gärna hem och se hur min far och mor ha det», svarade Hans, »men vem skall då laga maten åt dig?» »Det kommer kanske någon annan och tar tjänst hos mig. Men inte tror jag, jag blir så belåten med den som med dig.»

Så kom då den sista dagen på de sju åren och Hans gick in till katten för att säga farväl. »Jag får be dig om ännu en sak innan du lämnar mig: Gå ut i skogen och samla ihop några

törngrenar, de taggigaste och grövsta som finns.» Hans tyckte det var en märkvärdig begäran, men han gjorde ändå som katten önskade. Visst rev han sig på kläderna och fick stora blödande skrämor på händerna av de stygga taggarna men höll ut ändå.

Då Hans kom tillbaka med törngrenarna sade katten: »Tack för att du uppfyllde min önskan. Men får jag be dig om ännu en sak: tänd eld på grenarna.»

Hans lydde genast, lade grenarna på slottsgården och ett ögonblick därefter brann bålet friskt. Men medan Hans stod där och betraktade de röda lågorna upptäckte han en tunn, blå rök i mitten av bålet.

En härlig doft kom också därifrån. Hans tittade förvånad på då en välkänd röst ropade till honom från det slocknande bålet. »Tack, tack, snälle Hans, för denna din sista tjänst!» Hans såg upp och upptäckte då, att där elden förut varit, stod en ung vacker flicka i gyllene klänning och log emot honom. »Känner du igen mig, Hans? Jag är den vita katten. Från att vara prinsessa för-

(Forts. sid. 621.)

## Hans och Lisas äventyr.

UPPMANINGEN TILL VÅRA SMÅ IDUNESARE att skicka in skildringar av Hans och Lisas underbara äventyr har inte förklingat ohörd. Det är rent av märkvärdigt så mycket Hans och Lisa fått vara med om. Marianne Hjerdtow, 9 år, vet exempelvis berätta att

Hans skulle Lisa gunga  
men hon stod på näsa och bet sönder sin tunga  
och det låter ju ganska illa.

Ulla B., 10 år, skildrar i en hel mängd verser ett dockkalas och dess upplevelser:

Lisa och Hans ställde till ett dockkalas  
Men när de skulle duka gick servisen i kras.  
Och när de i pannan skulle hålla tårtsmeten  
kom hälften på golvet och hälften på tapeten.  
Sådana slarvar! Vidare:  
Lisa och Hans hade också en liten syster  
som ibland gjorde tillvaron en smula dyster.  
För hon tog handen full med deras rara russin  
Och trampade sönder minst ett par dussin  
Så lilla Lisa halka' och satte sig på svansen  
I fallet drog hon med sig den goda kaffekransen.  
Sen fick lillan fatt på mors vademecumflaska  
Och börja' med den i bordet slå och daska  
Hux flux så kom ur flaskan en kraftig dusch  
Uppå marängerna, så Lisa ropa' "Usch"  
Ja festen var ej utan en hel del äventyr  
(jo det syns nog!)  
Men ändå blev den lyckad, fast kanske litet dyr  
— tillfogar Ulla B. till sin dramatiska skildring.  
Tävlingen fortgår. Hans och Lisa ha mycket  
mer att berätta.

## Drygt och välsmakande

göra Vandenberghs margarinmärken till marknadens förnämsta.

GRÄDDMARGARIN GRÄDD "Högsta märket" VÄXTMARGARIN EXTRA VÄXT SMÖRBLANDAT MARGARIN FAVORIT

# IDUNS PORTRÄTTGALLERI



EMELIE KRUSE.

Friherrinna, f. Wall, Stockholm. Maka till f. d. majoren friherre A. R. Kruse. 80 år den 4 juli.



STINA SWARTLING.

Fru, Köping. 65 år den 28 juni.



ANNA BENGTSON.

Fröken, Nyköping. Lärarinna i stadens folkskola sedan 33 år, avgår hon i sommar med pension vid nyss fyllda 62 år.



FANNY WALIN †.

Fru, född Ihrfors, Enköping. Anka efter kronfogde Walin. \* 1835. † 10 juni.



AMELIE WÄHLÉN †.

Fröken, Kungsbacka. \* 1840. † 12 juni.



WILHELMINA WIXNER †.

Fru, född Carlström, Uppsala. Anka efter i Gävle stads tjänst anställda vägmästaren E. G. Wixner. \* 1841. † 7 juni.



AGNES RYDING †.

Fru, född Crohn, Stockholm. Anka efter överstelöjtnanten A. W. Ryding. \* 1848. † 11 juni.



THORA TOPP †.

Fru, Köpenhamn. Maka till byggmästaren P. Topp. \* 1858. † 11 juni.



SVEA ANDERSSON †.

Fru, född Sellberg, Bräcke. Maka till apotekaren Viktor Andersson. \* 1868. † 7 juni.



AGNES ZIMMERMAN †. Fröken, Norrköping. Bokhållare å järnvägsstyrelsens inrikes taxeyrå. Antogs i ord. tjänst vid statens järnv. 1902 och befordrades till bokhållare 1919. \* 1874. † 8 juni.



ZELMA HOLMGREN †.

Fröken, Länhamm. Vaktföreståndarinna vid Malmö telefonstation. Anställd i telegrafverkets tjänst i 29 år. \* 1876. † 8 juni.



ELSA WIRDE †.

Fru, född Wallentin. Gift med kamrer Sture Wirde, Stockholm.



HILMA PETERSON †.

Fröken, Gävle. Kamrer vid Upplands enskilda bank i Gävle. \* 1882. † 16 juni.



LILLY BOLINDER †.

Fru, född Clarin, Stockholm. Gift med kommandörkaptenen dir. John Bolinder. \* 1887. † 30 maj.



HILDA AROSENIUS †. Fröken, Stockholm. F. d. lärarinna i Hedvig Eleonora folkskola.



ODA BERG,

den kända konstslöjdsexperten, fyller den 1 juli 70 år. Född i Broby församling av Kristianstads län, var hon dotter till k. hovpredikanten C. O. Angeldorff och hans maka, född Wahlbom. Som slöjdföreståndarinna i Kalmar gjorde hon sig mycket uppskattad genom sin energi och sin strävan för slöjdens utveckling. Hon har vidare varit slöjdombud för Södra Kalmar läns Hushållningssällskap och blev ledarinna för dess slöjdmagasin år 1899, senare, år 1908, ledarinna för Södra Kalmar läns hemslöjdsförening och initiativtagare till dess lotteri. Hon ingick år 1873 äktenskap med läro-

verksadjunkten Fabian Berg som avled år 1897. Fru Berg, som alljämt är livligt intresserad av och verksam i sitt fack, innehar medaljen "Illis quorum" sedan år 1913.

HARALD SALOMON,

ordf. i Sv.-Amerikanska Sällskapet, Sthlm, enda officiella sammanslutningen av denna art i Sverige. Förut ha liknande sällskap funnits i Göteborg och Malmö, men ha för en del år sedan upphört att existera. Stockholmssällskapet grundades år 1905 och har nu ett 200-tal medlemmar. Hr Salomon blev dess ordf. år 1922.



## Badkläder

BADKAPPOR  
BADMÖSSOR  
BADSKOR m. m.

Parfymerie  
**Antoinette W. Nording**  
Birgerjarlsgat. 16. Hamngat. 12. Biblioteksgat. 11.  
STOCKHOLM

# GÄSTER MEN EJ FRÄMLINGAR



Julia Claussen är tillräckligt känd för våra läsare för att behöva någon närmare presentation. Hennes granna stämma får den svenska publiken tillfälle att höra då hon kommer hit på besök.



Marie Sundelius, »den nya svenska näktergalen», som arliga amerikanska tidningar kallat henne är en på bägge sidor om Atlanten välkänd sångerska, vars sopran tjustat såväl Metropolitan-operans åhörare som svenskt auditorium här hemma.

John Ericson bär ett ryktbart namn, som han förstått att motsvara, om han också ej nått samma äro-nes höjd som den store uppfinnaren. I egenskap av stadsöveringeniör i Chicago är John Ericson emellertid en av våra mest skickliga och hedrade landsmän.



Charles K. Johansen är bekant för alla svenska besökare i U. S. A. ty vem kan undgå att vid sitt besök i Newyork göra en påhälsning på tidningen Nordstjärnan och dess mot alla landsmän gästfrie och välvillige »Charles K.»



F. G. Ericson är innehavare av en stor aeroplanfabrik i Toronto och var för övrigt inspektör för flygväsendet i U. S. A. under kriget vilket väl visar vilket förtroende han åtnjuter. Han syns här på bilden tillsammans med sin vän sångaren Gustav Fonandern.



Dr och Fru Hoving tillhöra Newyorks mest kända och populära svensk-amerikaner. Fru Helga Hoving, född Rundberg, är ännu i gott minne för stockholmarna sedan den tid då hon var en av Dramatiska teaterns mest intagande skådespelerskor.



Helmer Lundbeck, Svenska Amerikalinjens välkända generalagent i Newyork.



Olof Lamm, Sveriges generalkonsul i Newyork sedan hösten 1919. Generalkonsul Lamm var tidigare chef för Broströmska linjeagenturen i Stockholm.



Charles S. Peterson, som nu leder det svensk-amerikanska besöket till det gamla hemlandet, är en av de förnämsta främjarna av svensk kultur i Amerika.



Märta Hedman är en scenens stjärna av första ordningen i sitt nya hemland. Som skådespelerska är hon känd och uppburen över hela landet tack vare sin utmärkta sceniska tolkningskonst.

NYA STARKA BAND KNYTAS I dessa dagar mellan Sverige och dess söner och döttrar på andra sidan Atlanten. Svensk-amerikaner i stora skaror ha nyss landstigit vid Göteborgs redd, och när detta

läses, vandra de redan, med stolthet och beundran i hjärtat, bland alla de vittnesbörd på svensk företagsamhet och svensk kultur, som samlats i staden vid Göta älv. Bland dessa för Sverige så kära gäster,

finnas många, som äro bekanta i vida kretsar av det gamla och nya hemlandet. Idun har här nöjet återge en del av dessa kända ansikten.

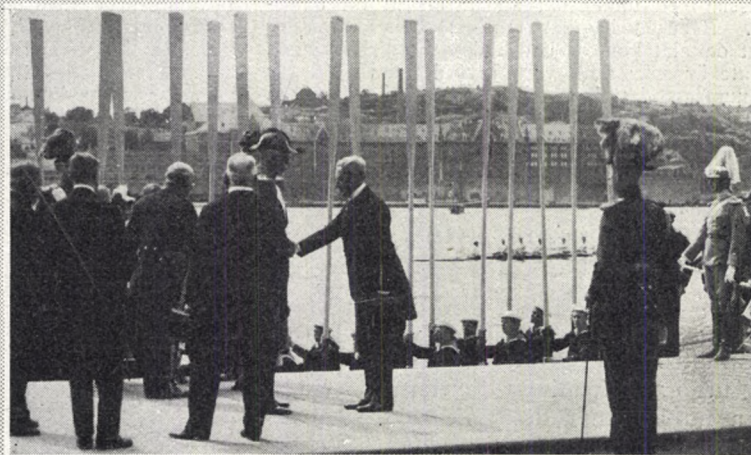
# STOCKHOLMS NYASTE SMYCKE



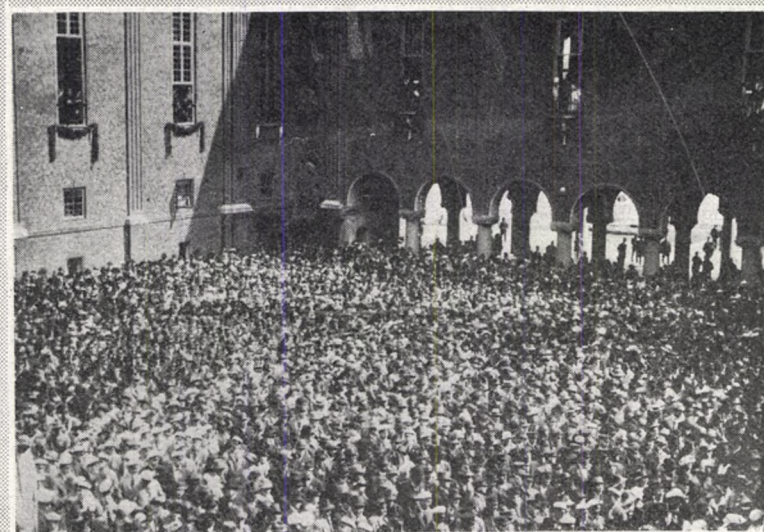
*Konung Gustaf inviger Stadshuset. Å balkongen till Blå hallen ses konungen — under den kungliga baldakinen — hålla sitt anförande.*



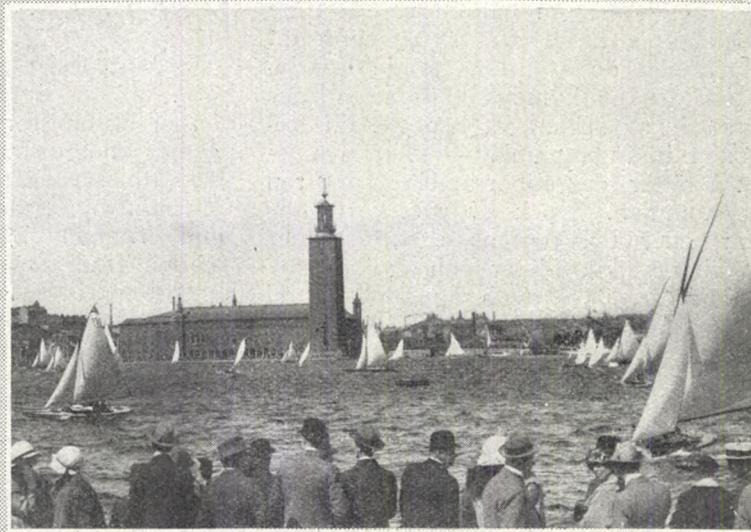
*Verner von Heidenstam talar från en balkong å Borgargården. Å angränsande balkong ses konungen med stadsfullmäktiges ordförande A. Cederborg vid sin sida.*



*Konungen hälsar professor Ragnar Östberg på kajen till Stadshusterrassen där slupen Vasaorden lagt till.*



*Det myllrande livet å Borgargården då medborgartåget drager därigenom.*



*Den ståtliga regattan framför Stadshuset erbjöd en festlig anblick.*

# DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

## KVINNOR OCH PENGAR.

En ung man som förrirat sig in i damernas diskussionsklubb gav helt nyligen uttryck åt uppfattningen att en av orsakerna till unga arbetande kvinnors nervositet var deras glömska och brist på koncentration i arbetet. Han har säkert rätt i att de ofta arbeta mindre rationellt än männen, men denna brist drabbar inte arbetsgivaren utan — på grund av deras stora ambition — dem själva. Det faller av sig självt att kvinnornas arbetsmetod inte är färdig ännu — så kort tid som de verkat utom hemmet, i motsats till männen som ha handlaget i arv från generationer av föregångare. Men kvinnor äro läraktiga och ha förmågan att ta efter i så hög grad att den bristen snart kommer att vara avhjälpt.

En annan och allvarigare sak är, tycks det mig, unga självförsörjande kvinnors sätt att sköta sin ekonomi. Också här ha de ofta för stor ambition — till sin egen skada. De åtaga sig — i motsats till den unge mannen, som vanligen är en mycket egoistisk individ, alltför stora förpliktelser. Det är ingen sällsynthet i hem där det finns både självförsörjande söner och döttrar, att det är döttrarna

som få draga den tyngsta bördan, eller om det är en gammal mor som skall försörjas, detta faller, på döttrarnas lott, även om de ogifta sönerna ha större ekonomiska möjligheter. Alltför ofta händer det ock att de låta sig plockas av någon mindre vällyckad bror eller släkting, som tycker att "flickor kan klara sig på så lite."

För övrigt är det nog så att kvinnor äro benägna för att plöttra bort pengar, som äro deras egna och de inte behöva redovisa för. De giva under årets lopp bort blommor och presenter för summor som inte på något sätt stå i proportion till deras inkomst för att sedan dra in t. ex. på måltiderna.

I de flesta större firmor har personalen numera möjlighet att för en ringa penning få ett rikligt och gott mål mat — men alltför många nöja sig med den torra smörgåsen — av den slags missriktad sparsamhet som tär på nerverna när den blir praktiserad år efter år.

Vill man få bukt med nervositeten måste man först laga att man får bukt med affärerna. Det gäller framförallt att klara upp allt gammalt trasel som oroar och gnager och göra upp en för-

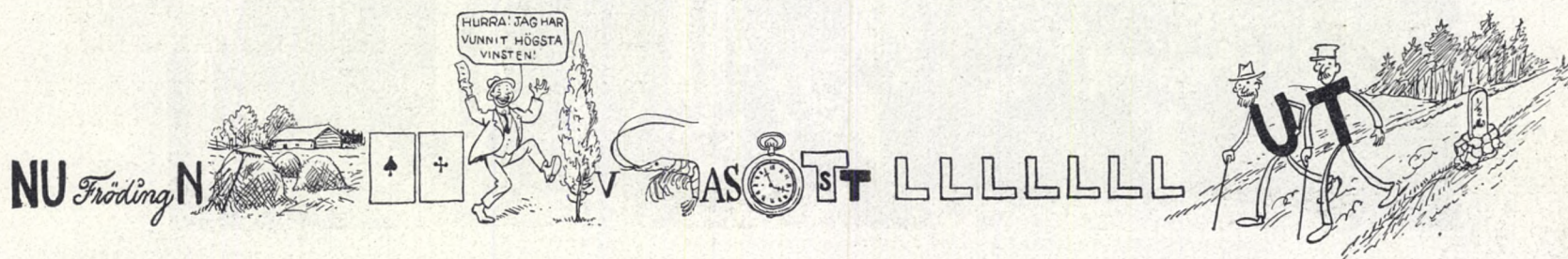
nuftig plan för framtiden. Inte låta det gå på Guds försyn, och anse att de pengar man har i handen kan man göra med hur som helst, utan räkna med de stora utgifterna, och anse pengar som äro avsedda för dem som obefintliga.

Varje ung självförsörjande borde upprätta sitt eget privata intressekontor — i skrivbordslådan — och föra bok över inkomster och utgifter. Räkna ut de stora oundgängliga utgifterna: hyra, skatt o. dyl., dividera med tolv, och varje månad lägga undan den summan. Kan man dessutom, utan direkt försakelse spara ytterligare en liten slant, så är det så mycket bättre.

Den medellösa är fången i sitt dagliga tramp — den som har en samlad slant vet att den för en tid kan göra sig fri. Det är bättre än fosfo-energon för nerverna.

Den som vill leva människovärdigt och ha någon glädje av livet kan visserligen inte som löntagare lägga av ett kapital — men en liten samlad summa har många gånger givit upphov till ett sådant.

## IDUNS PRISTÄVLING i N:o 26.



NY FORM FÖR TÄVLINGEN. DE TÄVLANDE SJÄLVA UTDELA BELÖNINGEN.

NU GE VI ER LITET HUVUDBRY IGEN att syssla med under det att ni far ut till landsstället. Rebusen handlar om ett på senare tider mycket omtalat konstverk och dess öde. Lösningen som inte är svår skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering. För denna gång ämna vi efter mönster av utlandets tidningar pröva ett prisutdelningssystem som består däri att de tävlande

själva utdela belöning till den lycklige pristagaren. I varje brev med lösning skall nämligen läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna som alltså förutom sitt vanliga pris på 5 kronor vardera kunna påräkna en icke så obetydlig premie. Kuvertet måste för att komma med i tävlingen vara märkt "Pristävlan n:r 26".

Lösningen på rebusen i n:r 23 var "kanske man i kyrkan går om man till präst femininum får". Lösningar ha kommit från både in- och utland, det senare representerat av Åbo, Hamburg och Wittenberg. Emellertid blev ingen av de där boende landsmaninnorna den lycklige den här gången. Priset tillföll nämligen Sally Fabricius, Gellivare, och Mia Lindgren, Lingshed. Men bättre lycka denna gång!

## Abborrar och smultron.

(Forts. fr. sid. 613.)

givit undertecknad i uppdrag att göra i ordning en samling recept, däri just abborrar och smultron — givetvis var för sig — skola utgöra huvudingredienserna.

Men nu kommer det tråkiga: — — — Iduns hemkonsulent kan inte laga abborrar mer än på några få sätt, och vad smultronen beträffar är kunskapen lika skral!

Dock i och med avgivandet av denna ganska sanningsenliga och förödmjukande bekännelse, kom som balsam på såret ett angenämt uppdrag. Detta var att vördsamt uppmana alla de av Iduns ärade läsarinor, som äro matkunniga eller annorledes intresserade av saken, att benäget till Redaktionens insända gamla — eller nya — recept å rätter, där abborrar eller smultron bilda stommen. Dock ej precis stuvade abborrar, eller Blå portens abborrar, eller kokta eller stekta fileter och dylika vanliga abborrararter. — Och av smultron ej endast parfait, »giftas», »röra», likör, eller brännvin!

I. H—DT.

\*

I anslutning till ovanstående kan meddelas att de insända recepten komma att tillagas av en bland Stockholms främsta restaurörer, direktör Agnar Meurling, innehavare bl. a. av just den restaurang, Blå porten, som i gamla dagar var berömd för sina abborrar. Och utfaller provet väl, är

det stora förutsättningar för att den prisbelönta rätten kommer upp på Blå portens matsedel och allmänheten själv alltså får tillfälle att njuta av både Iduns och Blå portens abborrar. Idun ber alltså sina ärade läsarinor att i anslutning till vår hemkonsulents uppmaning sända in recept. De tre bästa belönas med var sitt exemplar av Iduns utmärkta kokbok, författad av vår framstående medarbetare, fru Elisabeth Östman-Sundstrand.

## Vad tycker Ni om U. S. A.?

(Forts. fr. sid. 611.)

börja arbeta sig upp till ledande poster och ej liksom förut huvudsakligen stanna på mer underordnade befattningar. I stort sett äro svenskarna i U. S. A. ansedda för plikttrogna, arbetsamma medborgare. Som exempel vill jag anföra ett yttrande av den framstående politikern mr Thomson, som vid en bankett i Chicago 1919 där jag hade nöjet närvara, kallade svenskarna i U. S. A. för »our best citizens».

En annan sak, som slog mig och mina reskamrater med glädje, var det intresse, man inom olika svenska kolonier hyser för hemlandet. Jag fick utmärkt tillfälle konstatera detta på olika platser, där jag kom i beröring med landsmän, bl. a. i New York, Philadelphia, Chicago, San Francisco, Los Angeles o. s. v. Överallt bad man mig hålla föredrag om aktuella förhållanden i

Sverige och dessa gävo sedan anledning till ytterligare personliga förfrågningar. Med stor glädje bör man därför hälsa det växande livliga intresse, man i Sverige har för ökade förbindelser mellan vårt land och U. S. A., varvid Sverige Amerikastiftelsen, Svenska Handelskammaren i New York och vår stolta Sverige-Amerikalinje spelar en stor och viktig roll. Dessa strävanden ha ej heller missförstått från amerikansk sida, det ses bäst av det energiska biståndet från Amerika självt, man behöver ju här bara erinra om mr Morris stora insats. Då jag tänker på våra landsmäns ställning ute i U. S. A. vill jag gärna på dem tillämpa, en liknelse och säga, att kärleken till den nyvunna hustrun behöver ej och bör ej undanskjuta kärleken till modern.

Likavisst som många förhållanden i För-enta Staterna fylla europén med häpnad, likavisst komma nog många av landsmännen, som nu äro på väg till det gamla landet, å sin sida att förvånas över den monstring av svensk kultur och näringsliv, som vi svenskar mitt i det trasiga Europa under svåra förhållanden åstadkommit i Göteborg. Utställningen skall förvisso ge dem en klar inblick i hur högt gamla Sverige står även i förhållande till deras nya fosterland.

*Amerika bra — men Sverige också.*

Direktör Carl A. Eck, grundaren av Elektriska Aktiebolaget Eck i Partille.



## Damernas vita skor

har alltid vållat dem bekymmer att hålla vita. Sedan den nya patenterade vita crëmen "Blanco Sko-Vitt" kom i marknaden behöver ingen längre frukta för denna sak, ty Blanco Sko-Vitt ger skon en ren vit färg som icke smetar eller faller av. Blanco Sko-Vitt säljes överallt, eller direkt från A.-B. Blanco Sko-Vitt, Göteborg.

## Oxygenol-Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och tandkött.



## Fjädrande BABY-GUNGA

med bord för placering av leksaker.

Pris kronor 11.— pr st.

Försäljes hos alla välsorterade MÖBEL- & SLÖJDHANDLARE samt direkt från tillverkaren

Aktiebolaget Västerås Träförädling

Rikstel. 4 och 231. VÄSTERÅS.

## Gräsklippnings-maskiner



Förnämsta märken. Olika skärbredd och prislägen. Katalog på begäran.

A.-B. Nordiska Fröhandeln

Mäster Samuelsgat. 45, Sthlm C.

Tel. 317 25 - N. 142 20.

Den mest lämpliga sängresår är

## SPRINGMADRASSEN



Begär prislista. SKAND. SÄNGRESÅRFABRIKEN Karlstad 1.



Göteborgs grannsocken åt öster och en av dess villaförstäder, har i icke mindre än 17 år vistats i Amerika, och vad han under tiden sett, har gjort honom till en varm beundrare för Förenta Staternas patriotism och amerikanarnas utnyttjande av tiden och människomaterialet:

»Anmodad att i korthet nämna något om mina intryck av U. S. A. under min Amerikatid, ber jag först få framhålla, att dessa icke äro från Amerika av i dag utan som det tedde sig under tiden 1890—1907.

Det sägs, att de första intrycken äro de viktigaste och varaktigaste, men så är icke förhållandet med den första uppfattningen, man får, då man först ser ett av jordens märkligaste länder, nämligen det stora landet i väster. Då man varit där en tid och något hunnit sätta sig in i förhållandena, får man i många fall en helt annan uppfattning. Man lär sig inse, att det, som man först ansett besynnerligt, är helt naturligt och att den praktiske och kloke amerikanaren icke hade ordnat det så eller så, om det icke vore praktiskt eller av behovet påkallat. Vad som mest slog mig, då jag slapp ut ur Castlegarden, var det intensiva, jäktande folklivet och de stora måtten på allting, trots det, att jag kom från storstaden Stockholm via Göteborg. Så småningom lärde man sig förstå orsakerna till den oerhörda expansionskraft, som man såg, och som så att säga ingöts i blodet till och med på en Greenhorn. De enastående naturrikedomarne såsom kol, järn, koppar, trä till låga priser, billiga och goda livsmedel, specialisering, massfabrikation i industrierna och framför allt tillvaratagandet av tiden, utnyttjandet av en persons förmåga och kapacitet till det yttersta, möjliggörande höga löner och skapandet av en stor köpstark samhällsklass, åstadkommande livliga affärer och en kraftig cirkulation av den köpstarka dollarn.

Under min första tid i Amerika kom jag in på ett kontor och sökte arbete. Min uppmärksamhet fästes genast på några tryckta skyltar, på vilka det bl. a. stod »This is my busy day.» Denna skylt hade säkert varit där i flera år. Ovanför denna satt en annan skylt, varpå det stod »No satisfaction equals that of doing your duty» och amerikanaren både tillvaratar tiden och gör sin plikt i fullaste mått, då han är i arbete, fastän undantag finnas även där. Amerikanerne äro säkerligen den enda nation i världen, som så förstår att på kort tid sammansmälta de många olika elementen från världens alla kanter. Skolorna göra naturligtvis mycket i det fallet. Det lägges särskilt an på att fostra goda amerikanare och patrioter. Om t. ex. en liten svartmuskig italienare har varit i skolan några dagar, så vet han, att ingen större man har existerat än George Washington och lär sig förstå att någon mera vördnadsvärd och härligare flagga finnes ej än the Stars and Stripes. Hur lyckligt skulle det

## Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5  
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147  
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5  
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

## Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:  
å textsida. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre  
20 % förhöjning. Led. pl. å textsida, 20 % förhöjning.  
och Platssökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

## Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.  
Helt år ..... 15:— | Helt år ..... 17: 50  
Halvt år ..... 8:— | Halvt år ..... 9:—  
Kvartal ..... 4: 25 | Kvartal ..... 4: 75



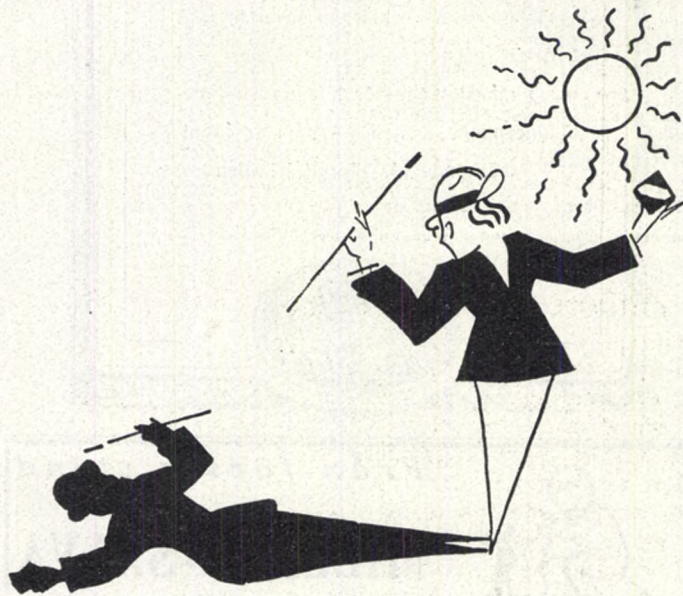
## Apotekare John Lindgrens Kinavin

med eller utan järn, berett av äkta druvvin.

Sedan flera årtionden välkänt såsom ett stärkande och stimulerande medel vid svaghetsstillstånd, särskilt blodbrist.

Till salu å alla apotek.

Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.



## Den lille halsläkaren ute i sommarvärmen?

Jo, så är det! Han får aldrig slå sig till ro. Det är inte blott när det är kallt och ruskigt som TULO har en given mission att fylla. Även under varma sommark dagar är han lika oumbärlig. En Tulopastill i sommarvärmen friskar upp mun och svalg och verkar mera läskande och uppiggande än den mest svalkande dryck.

**Tulo**  
DEN LILLE HALSLÄKAREN

Pris 25 öre Äkta endast i originalförpackningar. Säljes ej i lös vikt. Pris 25 öre



**FLORODOL-TVÅL**  
För Hygienisk Hudvård

Perfimen FLORA GEFLE

**Barnens späda hud**  
är helt naturligt synnerligen känslig för det ofördelaktiga inflytande, som en olämpligt sammansatt tvål medför. Den omtänksamma modern bör därför sorgfälligt undvika allt, som kan skada den rosiga hyn hos de små och därmed deras prägel av hälsa och välbefinnande.

Den tvål, som speciellt ägnar sig för dagligt användande vid barnens hudvård, är Florodol-Tvålen. Ingen annan toalett-tvål utvecklar vid användningen dessa fina, gräddliknande lödder — i sig inneslutande för hudens hälsa betydelsefulla ämnen — som är så utmärkande för Florodol-Tvålen

**FLORODOL-TVÅL**

**Från första stund**  
kräver spädbarnets hud en fullt tillförlitlig salva

**MILLIDIN-SALVA**  
INTYG.

Efter att under kortare tid hava använt Dr. Lindströms Millidin-Salva har min dotter, som sedan sin barndom behandlats för ömtålig hud av framstående specialister blivit väsentligt förbättrad, vilket det är mig en glädje härmed kunna intyga.  
Stockholm den 26 maj 1922.

Ebba Banér.  
MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, härsknar aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek, kemikalie- och övriga affärer. Tillverkare: Millidin-fabriken, Hälsingborg. Nederlag i Stockholm.

**Firma AUG. PETRÉ, Luntmakargatan 79,**  
Tel. Riks 813 44. Allm. Vasa 25 31.

**Agava EXTRA VÄXT**

Margarin

A. & A. MARGARINFABRIK, STOCKHOLM

ej vara, om våra svenska barn finge lära sig uppskatta vår minst lika store landsbyggare Kung Gösta och den gula och blå. Som slutomdöme vill jag nämna, att även jag var och fortfarande är en beundrare av George Washington och Amerika i sin helhet, detta både nutids- och framtidsland, vars storhet enligt mitt förmenande är mycket beroende på, att det förutom sina naturliga resurser, som en stor magnet suger till sig en del av det bästa människomaterialet från hela världen. Amerika har många stora fördelar över andra länder, men Sverige har också sina, »but that's another story».

Carl A. Eck.

**För stranden och verandan.**



T. v. tunn linneklänning med korsstygnbroderi i rött och blått. T. h. foulardklänning i två färger.

DET PÅSTAS, ATT SKÄRGÅRDEN KUSTEN runt, står nästan tom på folk, d. v. s. sommar-gäster, och elaka människor, som nödgas bo i stan hela sommaren, rapportera, att det lilla fä-talet utflyttade redan börjat flytta in igen, övertygade om att sommaren är slut. Det må vara sant eller ej — låt oss trösta oss med fina kläder! Rusta för solsen och vackert väder med friskt mod och det hopp, som aldrig dör hos människan. Ty värmen kan vara över oss kvickt som en tanke, och vi skulle aldrig förlåta oss själva om vi inte vore färdiga att möta den med foularder och musslin!

Behaga därför kasta en blick på sällskapsklänningen här ovan. Ljust foulardsiden med mönster i mörkblått och rött på champanjefärgad botten. Ärmar och den lösa sidogarneringen av mörkblått siden. Originellt och effektfullt, inte sant?

Den andra klänningen har samma färgsammansättning, men är enklare, av något ljust, enfärgat tvättyg. Rika korsstygnbroderier i rött och blått ge ljus och liv åt bottenfärgen och kläda lika bra en gräsmatta som en vitmöblerad terrass!

**Bokrevy.**

»Stockholmsbilder från fem århundraden». Av det monumental arbetet över Stockholm i bilder, utgången från Gunnar Tisells tekniska förlag, har häftet två utkommit. Vasatiden blir härmed avslutad och bland bilderna från vår stränga och mäktiga renässanstid ses den imponerande bilden över gamla borgen i en stor reproduktion efter den vackra oljemålningen i Uppsala Universitets samlingar. Den Karolinska tidens Stockholm tar sin början i häftet som förstärker det gynnsamma intryck man fått av detta praktverk.

A. B. FÖRENADE  
**PIANO & ORGEL**  
FABRIKENS  
GÖTEBORGS

Bästa svenska instrument:  
MALMSJÖ — BILLBERG  
ÖSTLIND & ALMQUIST  
GUSTAFSON & LJUNGVIST  
RÅLIN — GÄVLE ORGEL-  
& PIANOFABRIK.

**Kristallin**  
INREG. VARUMÄRKE

framställt på vetenskapliga grunder på Oljefabriks A. B. Unions Kem. Laboratorium.  
**SJÄLVVERKANDE TVÄTTMEDEL**

**Union**

Med KRISTALLIN erhåller man utan besvär, utan blekning, utan filning, efter endast 1 kokning en ren, bländande vit tvätt.  
**GARANteras utan klor.**

»Bästa beviset för Kristallins oskadlighet för tyget är, att detta tvättmedel icke på något sätt angriper huden på tvätterskans händer. Angenäm lukt.

**Barnens förtjusning är**

**JAMAICA BANANER**  
GODA

Ytterst lättsmälta Närando.

M. ZADIG'S  
**Barn-Puder**  
med Lanolin



# Ferrin

**Bästa  
och äldsta  
järnmedel.**

Utmärkt stärkande.

Lämpligt även för barn.

Skadar ej tänderna.

*Hoffmann's  
Pianino*

Kungl. Hovlev.

Malmkillnadsgatan 25 B, Stockholm.

**CARL MÖLLER**

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

**I STOCKHOLM**

hålles alla vardagar från kl.  
10 fm. till 3 em. från 10. juni  
till 10. augusti

**EN UPPLYSNINGSBYRÅ**

öppen

**FÖR SVENSK-AMERIKANER**

Utfärder arrangeras.

Råd och upplysningar lämnas  
i alla avseenden.

Byrån, som ligger synnerli-  
gen centralt, förestås av *Frö-  
ken Alma Hedin* samt *Fru  
Märta Wetterlind*, född Sund-  
ström.

Adr. Wahrendorffsg. 1 n. b.

Tel.-anrop: Blomsterfonden.



**Vid Reumatism,  
Huvudvärk,  
Gikt och Ischias**

såväl som vid  
influenza, och  
smärtor av alla  
slag, verkar  
TOGAL snabbt  
och säkert.

Togaltablet-  
terna utskilja  
starkt den skad-  
liga urinsyran  
ur kroppen och går sålunda till  
själva roten av det onda. Togal  
anbefalles varmt av många läkare  
och kliniker i Europa. Det efter-  
lämnar inga skadliga biverkningar.  
Smärtorna lindras omedelbart, och  
även sömnlöshet bekämpas med To-  
gal. Tillhandahålles av apoteken.

*Mazetti's*  
**CHOKOLAD-  
PRALINER**

Obs! den ytterst delikata  
smaken såväl i Chokolad-  
överdraget som i de  
olika fyllnaderna.

**"Farmor vill det."**

(Forts. fr. sid. 612.)

åren undrade Jon, om inte prostens ville för-  
klara för den gamla, att det var bäst för  
både henne och Jon, att hon flyttade från  
Vallgården och in till sonsonens hem i sta-  
den: —

— »Hälsst skulle jag ju ta' hand om går-  
den, själv», — menade Jon — »men jag  
duger ju inte till lantbrukare, utan bör  
hålla mig till min verksamhet, som jag  
kan sköta.» — Och innan han själv visste  
av det, hade över hans tunna läppar hal-  
kat de enkla orden: — »farmor vill det.»  
— Då kunde den gamle hedersgubben inte  
hålla sig riktigt allvarsam:

— »Vill hon?» — inföll han: — »Nå,  
då behöver ju inte jag övertala henne?» —  
Jon Ivarsson rodnade litet, helt litet, men  
såg med kloka, klara ljusgrå ögon rakt in i  
prostens:

— »Jo» — svarade han lugn och i den  
mest undergivna ton: — »för annars vet  
hon inte, — att hon vill det!» —

Naturligtvis fick Jon sin vilja fram. Och  
när hon, mätt av år och dagar, på det öm-  
maste omvårdad i Jons präktiga köpstads-  
hem, där hon aldrig hann trivas, snart skil-  
des hädan, var det med orden:

— »Gud välsigne dig lille Jon, du har  
alltid varit farmors lydige gosse!» —

**Småttingarnas egen sida.**



*Där stod en ung, vacker flicka i gyllene  
klädning.*

(Forts. fr. sid. 614.)

vandlades jag till en katt, emedan jag inte  
ville gifta mig med en stygg trollkarl och  
trolldomen kunde endast brytas om en, som  
höll riktigt av mig, ville tända ett bål av  
törngrenar åt mig.»

Sedan foro Hans och den vackra prin-  
sessan hem till Hans föräldrar och hämtade  
dem till slottet, och någon tid därefter gifte  
de sig och levde i lycka hela sitt liv.

Så fåglarna hade nog ej så orätt, då de  
sjöngo: »Gosse lill, var flitig och god, så  
finner du din lycka.»

*Lösning av huvudbryet i föregående n:r.*

*Tjugosex namn:* Adam, Adela, Aina, Alma, An-  
ders, Edla, Elsa, Emma, Enar, Erik, Flora, Frans,  
Fredrik, Frida, Helmer, Ida, Isak, Lars, Leo, Rein-  
hold, Rosa, Valdemar, Vendela, Vilhelm, Viola.

*Djur och föremål:* Giraff, ekorre, ko, fjärlil,  
snigel, hovtång, grammofon, vattenkanna, kaffe-  
panna, bordslampa, stjärna, kors.



**Varken puder eller smink**

kan framkalla den skära, ung-  
domsfriska hy, som endast är  
resultatet av daglig vård med

*F. Pauli's*

# OVICULA

(ägg)-tvål

Pris 1 kr.

**Feniths** namn borgar för en  
förstklassig produkt!

Gräddmargarin: *"Extramärket Fenith"*  
Växtmargarin: *"Feniths Extra Växt"*

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

**Medisan-liniment**

omsorgsfullt utexperimenterat, överträffar de flesta såväl in- som utländska  
medel mot reumatisk värk, ledstyvhet, ryggsnitt, ichias m. m. Linimentet  
resorberas lätt av huden, varigenom långvarig ingnidning blir onödig. Bruks-  
anvisning följer. Fås å alla apotek.

Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.



*Kleinert's*

**Armlappar**

Kleinert's namn garanterar för det finaste  
fabrikat.

(Försäljas endast till grossister.)

I. B. Kleinert Rubber Company  
North European Agency: St. Kirkestr. 1, Köbenhavn

**Det är fastslaget**

att

*Beckers  
Linoleum-  
fernissa*

gör mattorna outslitliga.

Säljes hos alla färghandlare.



# Terro Sko: Kräm

## Glädje av sitt arbete

har var och en som putsar skodon med tillhjälp av Terro. För den är den förut så obehagliga skoputsningen en lek. Det är förvånansvärt, hur fort Terro gör lädret spegelblankt. Av smuts och damm förorenade skodon få ögonblickligen medelst Terro ett splitternytt utseende.



## En ung, gammal dam.

När Du blir gammal skall Din dotter komma till Dig och säga: Hur kommer det sig, mor, att Din hy bibehållit all sin ungdomliga friskhet och skönhet hela Ditt liv igenom? Och Du skall svara henne, att förklaringen är helt enkelt den, att Du från Din tidigaste ungdom dagligen begagnat hudcremetvälen Yema. Yema-tvälen är icke avsedd att vara en lyxtvål för de rika, utan en tvål för var och en av oss, en tvål, som alla ha råd att köpa. Yema kostar nämligen blott 1 kr. pr styck. I parti från

A.-B. A. P. Sjöbergs Fabriker  
Malmö  
Nederlag i Stockholm och Hälsingborg



Varje ask innehåller skönhet.

## Ressällskap

genom Iduns reseförmedling.

Vi påpeka än en gång, att damer, som önska ressällskap, torde insända namn och adress till Iduns redaktion, jämte dubbelt svarsporto. Kuvertet skall vara märkt "Iduns reseförmedling". Var och en som vänder sig till oss i denna angelägenhet, ombedes nog ange ställning, anställning, yrke etc. eller om hon ej har eget, föräldrarnas dito, samt om möjligt ange några goda referenser. Och så bör hon naturligtvis lämna uppgift på resplan, restid etc. Idun står i dessa fall även gärna till tjänst med råd rörande re-

seroute etc. för damer från orter där resebyrå ej finnes.

Västkusten. Ung officersdotter, som omkring 5 juli reser till Marstrand eller möjligen till annan badort å västkusten önskar ressällskap med yngre familj eller ung dam i åldern 20—25 år. Referenser ges och önskas. Svar till Officersdotter.

## LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

"Villrådlig." Eder fråga hör hemma på annonsavd., "Affärsman i tvål m. m.", se föreg. svar.

Svar till W. W. W., S. 1923. Ja, det är just det vanskliga i saken att vederbörande kan litet av varje, men inte specialiserat sig på något visst arbete, eller har utpräglad lust för något visst arbete. Ty har man detta senare och så litet energi och beslutsamhet, så när man förr eller senare sitt syfte att komma in i detta arbete. När man älskar ett visst arbete, så tar man med ett underbart ro alla vedermödor, besvär och tråkigheter som kan möta en i detta, som i alla andra arbeten. Är ni hemlös, fattig och har på grund av sjukdom nödgats avbryta edra studier, så vet jag intet

annat arbete, som skulle passa er så bra, som det husliga arbetet. Inte rent för styvt. Men ett måttfullt. I ett måttfullt husligt arbete kan kroppslig hälsa återvinnas. Och i ett hem, låt vara andras, finns alltid tillfälle till att bli till verklig nytta och glädje för någon. Men det gäller att finna ett sådant hem. Även i det bästa hem finns alltid saker och ting, som vederbörande inte tycker om. Och så lämnas platsen. Men just i det husliga arbetet, i arbetet i hemmet, stå dagligen tjuotals platser lediga. Att genom annons få en bra plats är alldeles inte omöjligt. Det gäller att stilsera annonsen på det rätta sättet, eller att svara på en annons på det rätta sättet. Jag har i min ungdom försökt båda delarna och

lyckats. Och det var, underligt nog, frågan om en och samma plats, som jag även fick. På en plats gäller det att kunna anpassa sig. Att göra det bästa möjliga av allt. Att vara plikt-trogen, ordentlig och påpasslig. Att göra litet mera än man strängt taget behöver. Men ändå — på ett blitt och stilla sätt — hålla styvt på sina rättigheter, lika väl som sina skyldigheter. Och så att göra sig nyttig, ja, outhärlig och först och sist omtyckt. Så kan man avancera och efter hand skaffa sig bättre förmåner. Försök detta. Och jag tror att ni skall lyckas. Ebon. (Forts. sid. 624.)



## Tillbakadragen.

Har Ni någon gång varit rädd för andra människors närvaro? När dansen och värmen har framkallat en överdriven transpiration under armarna och transpirationslukten börjar märkas, drager man sig tillbaka från dansen. Detta obehag kan undvikas, det regelbundna användandet 2 å 3 kvällar i veckan av

**ODO-RO-NO** skyddar Er emot överdriven transpiration med därmed följande obehagliga lukt, och från att få era kläder förstörda.

Odorono, som är uppfunnet av en amerikansk läkare och vetenskapman, leder transpirationen bort från de ställen, där den generar, så att den fördelas över hela kroppen, där den avdunstar omärkligt. Odorono är garanterad oskadlig. Odorono finns i varje större parfymaffär i flaskor på Kr. 2.50 och 4.40.



## MUSTAD'S



Till bakning:  
Mustads Solo Grädd.  
Till bordet och matlagning:  
Mustads Bästa Växt.  
Till fästmiddagen:  
Mustads Iris (smörblandning).

Grantz



# *Kulörta Sidenplagg skola tvättas hastigt i ljumt LUX lödder*

Det finnes många saker, som man icke får göra vid tvätt av siden — men Lux undanrödjer alla besvärligheter. T. ex. siden bör aldrig gnuggas eller vridas, det förstör vävnaden. Tvål bör aldrig strykas direkt på tyget, då detta förstör och gulnar plagget. Lux tvättar utan gnuggning.

Lux är en ren tvål i form av genomskinliga flingor. Uppvisar man dessa flingor i hett vatten, får man ett rikligt lödder, som tvättar utan att skada det ömtåligaste plagg. Lux skadar ingenting, som icke skadas av rent vatten.

**Hur tvättar man siden?** Vispa Lux i hett vatten till ett rikligt lödder, tillsätt kallt vatten till dess lösningen bliver ljum. Lägg i plagget, krama det upprepade gånger genom löddret. Gnugga ej. Skölj väl i ljumt vatten. Vrid ej. Vira in i en ren handduk och stryk med ett **varmt** — icke hett — järn. Kom ihåg — ljumt lödder — ljumt skölvatten — samt ett icke för varmt järn.

# LUX

SUNLIGHT SÅPTVÅL A.B., GÖTEBORG.

VÅR SOMMAR HÖST VINTER

# 12

## månaders garanti

Då Ni köper en HOLKA, köper Ni icke blott en välsittande och klädsam regnkappa av tilltalande färg utan Ni köper också 12 månaders garanti för absolut ogenomtränglighet även vid häftigaste regn. För några år sedan kunde sådant skydd endast erhållas medels oljerocker, vilka tid efter annan måste insmörjas med fiskolja.

**OBS!** Den stora skillnaden.

Överallt ser man nu HOLKA, på eykeln, i automobilen, vid kusten, i motor- och segelbåten.

Har Ni köpt en HOLKA?  
Tolv månaders skriftlig garanti för absolut ogenomtränglighet.

**holka**  
WATERPROOF

Utvändigt våt, invändigt torr.

Finnes i alla välsorterade konfektionsaffärer.

(Forts. fr. sid. 622.)

### FRÅGOR.

Vore tacksam få veta betydelsen av en gammal dikt med titeln "Döm ej". Början är denna: "Ej av granna färger liljan prälar fast dess inre prakt nog röjs ända,

kärlek uti mängens öga strålar...  
Fråga: Undrar om Idun vill ge mig svar på frågan: Vad fördras för att bli Vita Kors-sköterska och var givas utbildningskurser?

### Iduns förmedlingsbyrå

lämnar tillförlitliga uppgifter om utkomstmöjligheten på olika banor just nu. Alla upplysningar om skolor och utbildningsanstalter, inträdesfordringar, kursavgifter och uppehållskostnader lämnas omgående mot en avgift av 1 kr. Kom också ihåg att Iduns förmedlingsbyrå införskaffar ritningar till villabyggen, ger sakkunniga förslag till olika slags värmeledningssystem, badrumsanordningar etc. Lämnar förslag på litteratur. Gör upp matsedlar för fester, inköper handarbetsmateriel etc. Någon ersättning beräknas, allt efter den tid, som åtgår för uppdragets utförande: i genomsnitt 3 kr. i timmen.

### FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Har en fettknöl på hjässan, stor som en valnöt, finns någon möjlighet att få bort densamma utan operation? Är en operation farlig? Jag är nämligen snart 70 år och dessutom ganska klen. Svulsten var för några år sedan endast av en ärtas storlek, men har på sista tiden tillvuxit hastigt. Är det ärvtligt? Ett av mina barn har nämligen början till en dylik.

"Bekymrad Idunvän".

Svar: Svulsten ifråga tas bort på några minuter genom en ofarlig operation som ej behöver ske med bedövning och ej har att göra med ert hälsotillstånd. Den är ej heller ärftlig. Vänd er till närmaste läkare.

Fråga: Undertecknad som i många år lidit av åderbrocksår, och förgäves sökt hjälp hos flera läkare, frågar om någon av Iduns läsare skulle kunna giva mig ett råd att bota och läka ovanstående sår.

Aldre dam.

Svar: Benet bör hållas lindat dag och natt. Under natten bör ni låta det ha högt läge men jämt fördelat så att det ej spänner utan förorsakar vila. Lämpligaste medel för övrigt är att skaffa ett plåster som kan erhållas om man vänder sig till föreståndarinnan för Borgerskapets Ånkhus i Stockholm, vilken kan ge vidare besked. Plåstret bredes ut på linne och lägges på det sjuka stället.

Dr. X.

Fråga: Kan någon av Iduns läsare giva mig besked om hur man skall stärka herrskjortor med styva, fasta manschetter hemma. Har försökt med rå stärkelse och borax — men det vill icke bli så bra. Blåsar sig gärna och blir ej heller glatt. Vore oändligt tacksam för ett gott recept.

Fru Sigrid.

Svar: Glansstrykning kan svårigen läras utan genomgående av kurs. Det är en alltför svår konst för att kunna beskrivas på papperet. Så mycket kan dock påpekas, att första villkoret för att det inte skall bli "blåsor" är, att den gamla stärkelsen i linnesakerna är fullständigt borta.

Fråga: 1) Är vit sammet passande till brudräkt? Kan man sedan färga densamma? 2) Då jag presenterar dam eller herre för mina föräldrar, vems namn bör nämnas först? 3) Var kan man köpa boken "Kusinbrev" av Fröding. Har tillskrivit två an-

## Vad är Miradium?

Garanti för äkta radium.

Miradiumsalt, pastiller och tabletter framställas av mineralsalt, som äro erkända av läkarevetenskapen som absolut verksamma och äro ytterligare tillsatta med äkta radium i de styrkor, som angivas på emballagen.

Enligt radiumforskares konstatering har radium underbar verkan på de inre organen och är starkt urinsyreutdrivande, varför Miradiumpreparaten sålunda ha dubbel verkan, enär de både ha mineralsaltens och radiums tjänliga egenskaper och därför också i städse stigande grad användas inom läkarevetenskapen mot gikt, ischias, reumatism, nervsmärtor, ämnesomsättnings-sjukdomar, ålderdomssvaghet m. m. Rådfråga Er läkare!

Miradiumsalt till 18 dagars förbrukning, Miradiumpastiller till 15 dagar och Miradiumtabletter till 5 dagar erhållas på apoteken å 6 kr. 50 öre pr glas.

Innehållet av radium attesterat av Steins Laboratorium.

Skriv till Miradium-Generaldepot Avd. 20, Apoteket Vasens Droghandel Vitrum, Stockholm efter Radium-Broschyren, som sändes fullständigt gratis.



**Bländande vitt**  
är damernas sommarfärg

Använd

**Shinola putssten**

för Edra vita tyg- och skinnskor

**Tvättar skorna rena!**

**Smetar icke!**

**Innehåller tvål och benzol**

**IDUNS KOKBOK**

En välkommen present

är den nya upplagan av

**IDUNS KOKBOK**

12:te upplagan

Fullständigt omarbetad o. utvidgad

Nedsatt pris 8 kronor



# Oatine

SER NI DET ICKE SJÄLV, SÅ SE ANDRA DET GENAST.

om Edert ansikte är välvärdat och vackert. Använd OATINE-CREME dagligen — ingnidning och avtorkning —, den avlägsnar smuts, är välgörande och behaglig att använda samt håller huden mjuk och vacker.

OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 3:— och i stor burk med tredubbel innehåll å Kr. 6:—, Håll endast tillgodo med OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar.

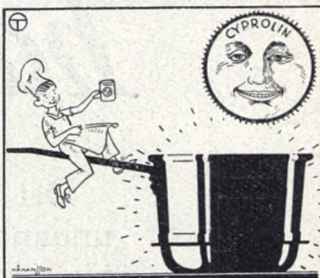
**Oatine SNOW**

uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och vålluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. — Fås i burkar av samma storlekar å Kr. 3:— och Kr. 6:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY - Malmö, Paris & London

OATINE En gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.



"Rida, rida ranka  
CYPROLIN kan blanka!  
Klappar, massing den behåar  
högsta glans med minst bevar."

**CYPROLIN**

FINNES I PULVER OCH I FLYTANDE FORM

A-B HOLST & CO TEKN. FABRIK  
STOCKHOLM



I 30 år beprövat hudmedel mot köld och solbränna.

Säljes på alla apotek och hos handlande i tuber å 60 öre o. 1 kr.

I parti hos  
**LARS MONTÉN, Stockholm.**



tikvariat i Stockholm, men deras ex. äro slutsålda.

Svar: 1) Naturligtvis kan sammet användas, men siden eller annars något lättare av de moderna tygerna är nästan trevligare. Att färga sammet senare är inte heller att rekommendera; blir aldrig riktigt vackert och bra. 2) Om damen (eller herrn) är yngre nämnes hennes namn först; om äldre än Edra föräldrar, sist. 3) Nämda alster av Frödings hand säljes icke separat, som bok, enligt uppgift från Bonniers Förlag. Ingår möjligen i hans samlade "Brev"

Fråga: Vore tacksam för upplysning om vem som helst kan erhålla Svenska statens räntefria studielån? T. ex. för att utbilda sig i barnavård. Jag skulle ej behöva låna mer än c:a 1000 kr. Bli man befriad att betala skatt under utbildningstiden för det gångna årets inkomst? Behöves borgsmän eller kan en livförsäkring duga som säkerhet (har svårt att anskaffa borgen)? Efter vilken tid skall lånet vara återbetalt och på hurudana villkor? Hur skall man förfara vid anhållandet om ett dylikt? Huru länge dröjer det innan man får veta om lånet blir beviljat frågor

Ensamstående barnintresserad 27-åring.

Svar: Det är ingalunda lätt att erhålla dylikt lån. Varma rek. från myndigheterna på sökandens ort erforderliga med utlåtanden, att hon har goda förutsättningar för det speciella fack, vari hon tänker utbilda sig. Rörande Edra övriga frågor hänvisa vi Eder till de formulär, som varje sökande av dessa lån har att ifylla å Ecklesiastikdepartementet, Jakobsgatan 32, Stockholm.

Fråga: Vore tacksam få veta, hur man på enklaste och mest praktiska sätt skall kunna anordna en tennisplan på en plan och någorlunda jämn ängsmark. Hur stor bör den vara? Amatör.

Svar: Bäst att Ni skaffar Er en del av Idrotternas bok, nr 9, vilken handlar om tennis. Den ger Er säkert vägledning.

Fråga: Jag är 20 år, något van vid servering och önskar för vidare utbildning i yrket genomgå en kurs. Vart skall jag lämpligast hänvända mig?

Västgötska.

Svar: Om Ni vill bli uppapperska, är det väl klokast att Ni genomgår en lärotid på någon restaurang. Säkert tar en stor del sådana emot "volontärer".

Fråga: Har i Idun sett annonser om tandteknikerkurser, och då jag skulle önska genomgå en sådan vore jag tacksam om tidningen redaktion kunde giva mig uppgift om någon kurs, helst en som börjar september—oktober. Hur stor är kursavgiften och hur lång kursen? Skånska.

Svar: Bättre än att genomgå dylika kurser — som äro privata och bruka räcka omkr. 3 mån. — torde vara att söka få gå i lära hos en tandläkare. Utbildningen kräver nämligen gott och väl en tid av 3 år, varför det är uppenbart, att en 3 månaders kurs är mycket ofullständig.

Fråga: Var kan man grundligt få lära sig matlagning, slakt, bak, brygd etc.? Jag binder mig gärna för ett år, om endast ett gott resultat kan påräknas.

Ingen Ungdom.

Svar: Tillskriv Lanthushållningsköket Fackskolan för Huslig Ekonomi, Uppsala, som lämnar upplysning.

Fråga: Undrar om jag genom

eder skulle kunna få några upplysningar angående något gott och trevligt pensionat eller hotell å Åland? Har tänkt tillbringa mina 3 semesterveckor där i sommar Även vore jag tacksam för upplysning om levnadskostnaderna där äro dyra.

Mångårig prenumerant.

Svar: Är man ekonomiskt oberoende, är Societetshuset det absolut bästa stället, åtminstone vis å vis maten. Priset för 2 mål, synnerligen rikliga och delikata (lunch och middag), betingar den i svenskt mynt ju icke särdeles höga summan av c:a 60 kr. — d. v. s. fmk. 600:— Mjölkgår i lunchen. Rum på "Socis" ställer sig däremot dyrare: enkelrum 30:— fmk samt samt rum med 2 bäddar 60:— fmk.

Det enda pensionat, som finnes, kaptenskan Janssons, är fullbesatt. Emellertid bör det gå ganska lätt att få inackordering ute i staden, och är lämpligaste sättet för erhållande av sådan att an-

## NOJEN I STOCKHOLM

Folk-Teatern.

Varje afton kl. 8 e. m.  
KARL, GERHARD-REVVYN  
"Folkan förståss".

## NYTT HALVÅR



Prenumerera  
**GENAST**  
å sista halvåret  
**KR. 8.— KR.**

Per kvartal 4:25 i  
närmaste bokhandel,  
tidningskontor,  
postanstalt eller direkt från  
**IDUNS**  
EXPEDITION  
STOCKHOLM  
Mästern Samuelsg. 45

**IDUNS**  
värdefulla  
JULNUMMER  
**GRATIS**  
till prenumeranterna



Med Viking skokräms och glansborsten Viking ger Ni på några sekunder åt skorna den djupa, smetfria glans, som endast Viking kan förläna. Viking skyddar lädret, bevarar dess smidighet och förlänger dess livslängd. Välj, men välj det bästa:



Mor!  
Vilka härliga brunngräddade plättar!  
Tackar för det när de äro gräddade i

**Pellerin's**  
nya  
Margarin.

Välkommen NYHET för alla hem! När blomkrukorna mögligt, crèpe-papperet blivit fult av fukt, blomorna vantrivas och 'dö', — då bliva alla husmödrar på misshumör. Hur undvika detta?



Jo, om Ni använder glacerade Roslagskrukor och blomvaser. Då Ni älskar blommor och vill att växterna skola trivas, så efterfråga våra tillverkningar i närmaste porslins-, bosättnings- eller om Ni bor på landet, lanthandel. De säljas nu landet runt. Finnas de ej så tillskriv eller ring upp Roslagens Glaceringsverk, Norrtälje, Rt 39, och angiv vad som önskas, som då sänder illustrerad priskurant eller varan direkt. Vi kunna upplysa, att växterna, utan att vantrivas och dö, kunna direkt inplanteras i dessa glacerade krukor i motsats till andra sådana. Då modeller och färgnyanser äro vackra, samt "Idun", "Husmodern" och övriga svenska pressen, liksom 1,000-tals husmödrar landet runt, varmt lovordat dem, tillräda vi Eder, att nu vid omplanteringen skaffa dem, ty priserna äro billiga och fabrikatet enastående. Partiaterförsäljare i Sthlm Akerholmska magasinet.

## PHOSPHATINE FALIÈRES



Bästa näringsmedel för barn. Blandas med mjölk till en smaklig och stärkande välling. Utmärkt medel under avnjingstiden och uppväxtåren.

Finnes å alla apotek, i speceri- och drogaffärer.

Generalagent: **JOHAN BRATTSTRÖM**, Stockholm.  
Riks 34098. A. T. Kungsh. 3292.

## Medisan-tabletter

ett nytt tillförlitligt medel med snabb och säker verkan vid nervsmärtor, reumatism, huvud- och tandvärk m. m. Kliniskt prövat å sjukhus. Lätt att intaga då tabletterna hastigt sönderfalla i vatten. Obs! Salicylsyra ingår icke i någon form. Fås å alla apotek.  
Tillverkas å **APOTEKET LEJONET**, Malmö.



## Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlänar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den. Säljas i alla välsorterade affärer inom branschen.

Pris Kr. 1: 50.

**YARDLEY & CO., LTD.,**  
LONDON, W. 1.





Under  
**JUNI, JULI  
och AUGUSTI**  
hålles  
**IDUNS EXPEDITION**  
öppen  
9-4, lördagar 9-3

### LEDIGA PLATSER

#### En 17-18 års flicka

från ett ordentligt hem, ytterst noga med sig själv och sina sysslor, erhåller plats i liten familj i Stockholm från den 1 aug. Den sökande bör vara insatt i ett enkelt och ordentligt hems skötsel samt vara kunnig i matlagning, läppning och lagning. Svar till "En pedantisk men snäll fru", Iduns exp., Stockholm.

#### Sjuksköterskebefattningen

vid Hudiksvalls Stads Vårdhem är ledig till ansökan före den 1:sta instundande juli och tillträdes den 1:sta instundande aug. Löneförmanerna äro 700 kr. för att jämte 3 ålderstillägg å vardera 150 kr. efter 3, 6 och 10 års väl vittorsdad tjänstgöring ävensom fritt vivre samt en månads semester pr år med 3 kr. i kostpenningar pr dag under tiden. Ev. kan möjligen personligt lönetillägg erhållas. Ansökningar, åtföljda av ålders- och läkarebetyg samt betygsavskrift, insändas till fattigvårdsstyrelsen i Hudiksvall. Närmare upplysningar om tjänsten lämnas på förfrågan av undertecknad, som träffas pr tel. 376.  
Hudiksvall den 9 juni 1923.  
AND. ARVIDSSON.  
Fattigvårdsstyrelsens ordf.

### Lärarinna,

helst exam., kompetent att undervisa gosse i 3:e förb. klassens kurs, får plats i höst på egendom i Västergötland. Svar med foto, betyg och lönespråk till Fru Siri Sprinchorn-Johansson, adr. Hyringa pr Ulvstorp.

### Hushållerska,

fullt kunnig i enklare och finare matlagning, skicklig i finare handarbeten, får anställning hos ensam kvinnlig läkare. Jungfru finnes. Svar med lönepretentioner etc. till "Läkare", S. Gumælius' Annonsbyrå, Göteborg. f. v. b.

### En enkel, proper flicka

erhåller plats att ha tillsyn över 5 st. barn jämte sköta om deras stoppning samt andra förekommande sysslor för barnen, platsen belägen i Stockholms närhet. Svar med lönepret. till "Snäll husmor", Iduns exp.

### Till 1 aug.

önskas, å tyst och stilla herrgård, en något sjukvårdsvan, snäll, ärlig och ordentlig flicka, att ömt sköta äldre klen och dövd dam (ej sängliggande) samt däremellan hjälpa till med enkel sömnad. Svar med lönespråk, betyg och referenser torde sändas till "A. L.", Sundby Säteri, Malmköping.

### Vävlärlarinna.

Den Kellerska sinnessvaganstalten i Danmark söker till 1 sept. en vävlärlarinna, icke under 25 år. Villkor: Grundlön 1,800 kr. som stiger till 2,400 kr. Tillägg f. n. c:a 650 kr. För fullt fritt vivre avdrages 1,200 kr. årligen. Pensionsrätt mot 5 % av den fasta lönen till pensionsfonden. Man vände sig till överläkaren, professor Keller, Brejning pr Börkop.

### Flicka,

fullt van vid alla i ett enkelt hem förekommande sysslor samt något sykkning med ett utpräglat ordningssinne erhåller plats i liten familj i Stockholm. Den sökande bör kunna förete goda rekommendationer då hemmet jämte skötseln av ett barn (5 år) självständigt får skötas av den antagna. Svar med lönepret., foto till "Tjänstemannafamilj", Iduns exp.

### Ung flicka

erhåller plats i liten familj att ensam sköta hushållet.  
Den sökande skall hava intresse för ett hems skötsel då husmodern är borta å tjänstgöring hela dagarna samt vara sykkning och hava handlag med barn, då en fyra års dotter finnes.  
Svar med lönepr., rek. och övriga upplysningar till "Ej eget rum", Iduns exp. f. v. b.

## I goda hem

finnas väl avlönade platser för exam. barnsköterskor, barn- och ensamjungfrur, husor, kokerskor och andra hembiträden.

**Stockholms Stads Arbetsförmedling.**  
Regeringsg. 107. Högbergsg. 37.  
Expeditionstid 9-4, dag före helgdag stänges 2.

Obs! Betyg och rekommendationer böra medhavas. Även tillfällig arbetskraft förmedlas. Avgiftsfritt för både husmodrar och tjänare.

## I hönseri

emottages elev. Sv. till "Sthlms-trakten", under adress S. Gumælius' Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

## Enkel landsflicka

med ordningssinne erhåller plats i liten familj att sköta matlagning samt alla övriga i ett hem förekommande sysslor, då frun på grund av svaghet ej kan deltaga i några sysslor. Svar märkt "Stilla hemliv", Iduns exp.

## Ung bildad flicka

erhåller plats att gå frun tillhanda med varjehanda. Kunnig i handarbete. Svar med fordringar etc. till "Gemensam trevnad", Iduns exp.

## En bildad, frisk och stark flicka,

som tänker ägna sig åt sjukvård erhåller genast väl avlönad elevplats vid Barnsanatoriet, Räflanda. Svar till husmodern, tel. 21, Räflanda.

## Föreståndarinne- och Sköterskeplatsen

vid Skönberga nya ålderdomshem inom Östergötlands län kungöres härmed till ansökan ledig.  
Företrädare har den, som genomgått Svenska Fattigvårdsförbundets kurs. Löneförmaner: 900 kr. årlig lön med ålderstillägg efter tre, sex och nio år, fri bostad, tvätt, vivre m. m.  
Ansökningar, ställda till Fattigvårdsstyrelsens ordförande i Skönberga, adress Söderköping, skola vara ingivna före den 10 instundande juli. Platsen tillträdes den 1 nästinstundande September.  
Fullerstad, Söderköping den 20 Juni 1923.  
KARL STRÖMBERG.  
Fattigvårdsstyrelsens ordförande.

## PLATSSÖKANDE

**UNG LÄRARINNA** önskar under juli och aug. plats i enkel familj på landet. Är villig läsa med mindre barn samt även deltaga i hushålliga sysslor. Svar till "Familjemedlem", Östersunds-Postens exp., Östersund.

**GUVERNANTPLATS** eller annan lämplig sysselsättning önskar ung flicka, som tagit realskolexamen med fina betyg. Kunnig i enklare matlagning, bakning och något skrivgöromål. Svar märkt "Små pretentioner", Iduns exp. f. v. b.

**UNG FLICKA**, som ämnar utbilda sig till lärarinna, söker plats i lärarefamilj för att mot undervisning event. någon lön, biträda med i hushållet förekommande sysslor. Svar till "18 år", p. r. Arboga.

**GUVERNANT** med fina rekommendationer önskar till hösten plats i familj att läsa med barn i åldern 6-13 år. Undervisar i musik. Svar till "Helst herrgård eller bruk", poste restante, Lund.

## En 20 års flicka

önskar plats i bättre hem som husmors hjälp och sällskap, helst där jungfru finnes. Svar till "20 år", Iduns exp.

## Ung dam,

som är flickskolebildad och efter 2 1/2 års studier i utlandet fullt behärskat tyska och engelska språken samt något franska; även kunnig i maskinskrivning, söker plats under sommaren såsom lärarinna i en familj, sekreterare eller såsom resällskap åt utrikesresande dam. Ringa lönespråk. Referenser finnes. Svar till "Språkkunnig", S. Gumælius' Annonsbyrå, Göteborg f. v. b.

**Professor PATRIK HAGLUNDS**  
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.  
R. T. 75025. Stureg. 62, Sthlm. N. 8301.  
För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

## D:r A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-,  
Ljus- och Röntgeninstitut  
Kungsgatan 60, Stockholm  
Behandling av  
reumatiska åkommor.

### Ny kurs i

Massage och Sjukgymnastik  
(23:dje utbildningskurs.) börjar den 15 Sept. Begär nytt, illustr. prospekt.

Göteborgs Gymnastiska Institut.  
Östra Hamngatan 45, Göteborg I.

## Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

## Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept.  
Prosp. Major J. G. Thulin, Lund.

Kardborrovatten osviktigt medel mot härskande resultat 2.50 pr fl. + porto. 2 fl fraktf. H. Engelbrektsson, Gullbrandstorp.

### För den nyfödde.

Mödrar med stora fordringar på välstyrd utstyrelse, erbjudes komplett sådan till kr. 15:— samt kr. 12:— och kr. 8:—. Mönster medf. på begäran. Obs! 12-årig verksamhet. Fru E. Caspersson, Örebro 1.

### Elementarbildad flicka

önskar undervisa ett par barn, gärna matematik. Svar till "18 år", Iduns exp. f. v. b.

### Som husmors hjälp

önskar ung godsägaredotter plats mot fritt vivre under sommaren, eventuellt även t. o. m. oktober. Något kunnig i sömnad och matlagning. Svar till "Helst på lantegendom", Iduns exp. f. v. b.

### 20 års god och snäll flicka

önskar omkring 1 aug. plats som hjälp och sällskap åt äldre god dam, gärna i prästgård. Har varit anställd 3 månader i sjukvård och därifrån kan lämnas de bästa rekommendationer. Någon lön önskas, men sättes stort värde på ett gott hem, och ett vänligt bemötande. Tacksam för svar snarast till "Hjälp och sällskap", Iduns exp. f. v. b.

## Enkel, elementarbildad flicka

önskar plats i familj att läsa med barn. Är villig att deltaga i hushålliga sysslor. Svar till "19 år", p. r. Oskarshamn.

## Bildad, 26-årig tyska,

musikalisk, engelsk-fransktalande, hushållskunnig, van vid barn, söker lämplig anställning. Familjemedlem. Svar till Fru Ryttmästare Blix, Linköping.

## Ung, elementarbildad flicka,

något undervisningsvan önskar plats att undervisa i skolämnen och musik även som hjälp och sällskap i hemmet. Svar till "Småländska 20", Långedrag p. r.

## Kindergarten- och småskolelärarinna

fransktalande, önskar till hösten plats i skola eller familj ev. i utlandet. Svar till "21 år", p. r. Kalmar.

## Plats i familj

som sällskap och att handleda barn, önskar 21-årig flicka, kunnig i engelska och nyss hemkommen från England, där hon vistats c:a ett år. Har varit medhjälpare i kindergerten och barnkrubba. Reflekterande torde i biljett märkt "Eva" hänvända sig till Annons-Krantz, Göteborg.

## Elementarbildad flicka

önskar plats såsom hjälp och sällskap. Svar till "Familjemedlem 12239" under adr. S. Gumælius' Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

## INACKORDERINGAR

Doktorinnan **Vilma Erikssons Villohem**,

beläget 15 min. skogväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

## Herrsättra Skola

8-kl. flickskola, helpension, förlagd till Carlberga villagegendom, Södertälje.  
ANNA SUNDIN, Tel. Södertälje 532.  
Avgångsbetyg från skolan medför s. k. normalskolekompetens.

## Elsa Philips Husmoderskola,

Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),  
börjar sin 31:sta kurs för bildade unga flickor den 15 sept. 1923. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggningar av bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppkök, födoämneslära, hushållets ekonomi m. m. Olika kurser. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Adress till 28 aug. Nyåker, Leksboda, sedan Stockholm.  
Prospekt, ref. och närmare upplysningar på begäran.  
ELSA PHILIP, Stockholm.

## Vinslöfs Slöjd- och Hushållsskola,

understödd av stat, kommun och hushållningssällskap, börjar följande nya kurser den 1 aug.:  
En 10 veckors kurs i hushåll och en 18 veckors kurs i slöjd eller slöjd och hushåll.  
Prospekt sändes och förfrågningar besvaras mot två porto, av skolans föreståndarinna adr. Vinslöf.  
STYRELSEN.



## Husmoderskurs

3 el. 5 mån. kurs börjar 20 juli. Fullständig husmodersutbildning. Enkl. o. finare matlagning. Bakning. Konservering. Linne- och klädsöm. Handarbete och vävad. Hälso- o. barnavård. Hushållsbokföring. Statsunderstöd till omedelade elever. Begär prospekt från Praktiska Skolan. Kristinehamn. Tel. 115.

## Utbildningskurs

i Ansikts-, Hud-, Hand- o. Armmassage med elektricitet för ett par elever under tre månader. Svar till "Lönande arbete", Törnbloms Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

## Meddelande.

Symaskiner av diverse märken repareras och justeras. Utmärkta rekommendationskrivselar finnes.  
Stockholms Maskinjusteringsbyrå, Stockholm. Telefon Norr 153 07.

# Utmärkta organ

för

## annonsering i landsorten:

- Arvika: Arvika Nyheter.
- Avesta: Avesta-Posten.
- Borlänge: Borlänge Tidning.
- Borås: Borås Tidning.
- Eksjö: Eksjö-Tidningen.
- Engelholm: Engelholms Tidning.
- Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
- Falun: Falu-Kuriren.
- Filipstad: Filipstads Tidning.
- Gävle: Gefle-Posten.
- Göteborg: Göteborgs Dagblad.
- Halmstad: Hallandsposten.
- Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.
- Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand: Härnösands-Posten.
- Jönköping: Smålands Allehanda.
- Kalmar: Barometern.
- Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
- Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.
- Landskrona: Landskrona-Posten.
- Linköping: Östgöten.
- Ludvika: Ludvika Tidning.
- Luleå: Norrbottens-Kuriren.
- Malmö: Skånska Aftonbladet.
- Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
- Mora: Mora Tidning.
- Norrköping: Norrköpings Tidningar.
- Nässjö: Nässjö-Tidningen.
- Piteå: Norrbottens Allehanda.
- Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad
- Sollefteå: Sollefteå-Bladet.
- Strängnäs: Strenån Tidning.
- Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
- Säter: Sätters Tidning.
- Söderhamn: Söderhamns Tidning.
- Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla: Bohusläningen.
- Umeå: Västerbottens-Kuriren.
- Uppsala: Tidningen Uppsala.
- Visby: Gotlänningen.
- Västervik: Västerviks-Tidningen.
- Västerås: Westmanlands Allehanda.
- Växjö: Nya Växjöbladet.
- Örebro: Örebro Dagblad.
- Östersund: Östersunds-Posten.





# GÖTA KANAL

SVERIGES VACKRASTE TURISTLED

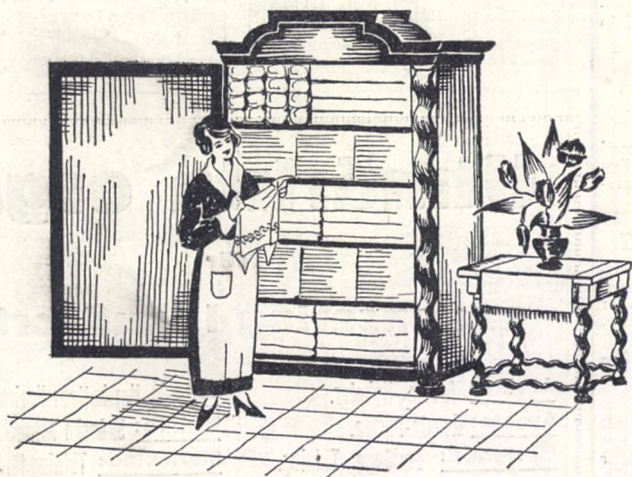
Lämplig tur till och från Jubileumsutställningen i Göteborg  
I klass passagerareångare  
Utmärkt restauration

Begär turlista och prospekt  
**ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL**  
GÖTEBORG - STOCKHOLM

**HEMLIGHETEN**  
med hennes  
vackra tvätt

Använd  
alltid

**YVY**  
TVÅLEN



## Varje husmoders stolthet

ett välförsett linneskåp är billigast att vidmakthålla, om man vid alla inköp iakttagit att alltid skaffa HOLMA-fabrikat. De äro kända för sin utomordentliga slitstyrka, ett faktum, som äldre husmödrar ofta haft tillfälle konstatera, då de genomgått sitt linneförråd. Det, som köpts av Holma-fabrikat har städes visat sig "stå i mantal" och ännu många år efter bosättningen vara helt och prydligt.

Efterfråga hos Eder handlande uttryckligen HOLMA som säljes hos välförsedda vävnads- och manufakturaffärer.

**HOLMA**  
BORDDUKAR,  
SERVIETTER,  
HANDDUKAR



De vackra smakfulla mönstren och vävnadens oklanderliga jämnhet göra HOLMA dukar till en prydnad för det finaste middagsbord.

HOLMA-HELSINGLANDS LINSPINNERI- & VÄFVERI A.-B. MADANGSHOLM.

Det  
självverkande  
tvättämnet  
med  
BENSIN



Men snälla Lisa,  
sitter hon här, och vi  
som ha så stor tvätt!  
Tvätten!! Den är redan  
färdig! Jag har använt

**NABO**